

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W1KG14782	ImageGroup:	I1KG23968
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	སྐད་གསུམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ། skad gsum yongs su rdzogs pa'i tshig mdzod chen mo/
Author:	རག་ཏུ་བེར་ raghu vira
Descriptor:	some type set print and most of them are hand written notes
Original Publication:	n/a;n/a
Place:	[new delhi]
Publisher:	[dr. lokesh chandra]
Date:	[n.d.]
Volume:	106
Total Volumes:	139
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at M/S Satluj Infotech Images, E-45, Sector 27 Noida, District Gautam Buddha Nagar, U.P. 201301 via New Delhi, IN for the Tibetan Buddhist Resource Center, 150 17th st., New York, NY 10011, U.S.A 2006. Comments: 6/2016

VOL. 106

RESOUNDING
TO
RICE

' resounding ' (N. of a wind) n ध्वनयत् m TAr.

resounding adj प्रतिध्वानित (Nāg), प्रतिध्वानित

(Sāh) — अनुनादिन्, निनादिन् MBh, R, etc, नदत्

f(अन्ती) — प्रतिशब्दत् Kathās — प्रतिश्रुत R — विराविन्

R, VarBrS — स्वयं f(अ, Ved ई) RV, (prob) सानुस्वरित

Hariv — स्वनयत् MaitrUp, MBh, etc — रसित Kād, Gīt —

विद्युष्ट R, VarBrS, BhP, व्याघुष्ट MBh, प्रोद्घुष्ट MBh —

(with) व्याहारिन् Prab — नोनुव Nir 6.30 (सदानोनुव)

— पुष्कल f(आ) MBh, Hariv, Pur — (as to nes) प्रसृत

Kathās — रेभ RV — शूष RV, शूष RV — विस्फूर्जित

a resounding note शूषः RV, VS, Kath r. in (?) ग्रहण

ifc Śak 2. ⁰ ₄ .6 r. with अनुकृत VarBrS ,

अभिरुत (in comp) MBh, etc , उपघुष्ट MBh, BhP , शब्दिन्

(ifc) Hariv(v.1. नदिन्) , वाचाट f(आ) (ifc)

Vās , विमूर्छित BhP r. with flutes and lutes and tabours

सर्वेषु वीणापणवानुनाद MW .

causing to resound रेभिन् (ifc) Śis .

resounding उदकः RV 1.113.18 - विस्फूर्जितम्

MBh, R, BhP .

resource n गति f Mn 8.84, R, Kathās, Vet 4.20 —

निश्चयः (आश्रय) L — प्रतिपत्ति f Jaim-अश्विन m.

according to resources यथाविभव ibc Pañcat, यथा-

विभवम् ind MārṅP, Heat, यथाविभवतः, यथाविभवमानेन,

यथाविभवविस्तरम्, यथाविभवविस्तरैः,

यथाविभवविस्तरम्, यथाविभवसंभवात्,

i nd Heat any chief resource (as a god or protector)

परमगति f W destitute of resources असाधन mfn

MBh, etc having no other r. left अनन्यगति, अनन्यगतिः

mfn having no r. निरङ्ग mf(आ or ई) n Hit having

only one resource left अनन्यगति, अनन्यगतिक mfn possessing

many resources बहुसाधिन mfn Śis sole resource अनन्यगति

f thinking of a r. उपायचिन्ता want of r. अगति f

without r. अगति mfn without resources अगतिक

mf (आ) n Kathās .

respect vb आदृ आद्रियते rarely poet p Pañcat, BhP,

Ragh, दृ cl 6 द्रियते (ep. also द्रियति) — मान्

cl 1, 10 मानति, मानयति Dhātup 34.36, सम्मान्

caus सम्मानयति Yājñ, MBh, etc — पूज् cl 10 (Dhātup 32.

100) पूजयति (ep. also पूजयते and cl 1 पूजति)

ĀśvGr, Mn, MBh, etc, प्रपूज् प्रपूजयति MBh, Kāv, Śamk,

सम्प्रतिपूज् (only ind) सम्प्रतिपूज्यते R — आभज् P Ā

BhP — पुरस्कृ पुरस्करोति, पुरस्कुरुते MBh, Kāv,

etc — उपास् उपास्ते RV, AV, VS, ŚBr, MBh, etc — अनुवृत् Ā

— अपेक्ष - अपचाय् *MBh, TB, Apachi* *AV 1, 10.* —

उदीर् उदीर्ते *MBh 4.3.7* — पुस्त् *cl 10* पुस्तयति

MBh 32.52 — बुस्त् *cl 10* बुस्तयति .

to respect highly सम्परिपूज् *cl 10* सम्परिपूजयति

MBh .

to cause to be respected सत्कृ *cl 10*

सत्कारयति .

respect n आदरः - मानः Mn, MBh, etc, मानम्,

सम्मानः, सम्मानम् MBh, Kāv, etc, समति f R,

मति f R - पूजा Mn, etc, पूजनम्

Mn, etc - सत्कृतम् v - सम्भावना (rare) सम्भावनम्

Mn, etc - समर्पणम् MBh - प्रशयः MBh, etc - प्रतीक्षा

f Āpast, etc, - उपासनम्, उपासना Ip, Gāt, Mn, etc,

etc - अनुरोधः - अन्तरम् - उपरोधः MBh -

उपसादनम् MBh - प्रकरः v - प्रतीति f v - बन्धु Mn

f R - श्रद्धा v - सम्भ्रमः (f R आ) f R, etc -

(१००) सूक्ष्मणम् .

the act of treating with great respect सम्भोजनम्

In 3.127 anyone entitled to great r. गुर्वङ्गना

ing in 1. समानन 1000 demonstration of 1. पुरास्क्रिया

1000 Deservin 1. मानयितव्य 1000 1000 1000

गौरवजात mfn Lalit 15 full of r. आदीरन् mfn Naish

great r. समादरः 1000 , सम्प्रतिपूजा 1000 1000 1000

1000 बहुमानः (1000 1000 1000) 1000 1000 1000

1000 1000 (1000 1000 , to 1000 1000 . 1000 मन्दादर 1000

स्वामिसेवा स्वामिसेवा

वचनगौरवम्

प्राज्ञमानः सन्मानम्

गौरवम् वृषली-

सेवनम् आत्माभिमानिता

मानन निरादर

चायु मानयान

मानितम् माननम्, मानना

पर्युपासित आदरणम्, आदरनत्

सादर आ अनुनयः

showing r. to a guest अनुनयः

showing r. to others

मानकृत् अपचायिन

विशेषप्रतिपत्ति

व्रजवारकः I treated with

सत्कृत , V R, etc , सम्मानित in K v,

अर्हणम् (gen) in 3.54,

प्रकरणम् W want of r. असंभावना

सादरपूर्वकम् ind Pañcar .

to have respect for समुदेक्षि समुदेक्षिते (cc) IV to

show P. सत्कृ caus सत्कारयति IV to show P. to समर्ह

caus समर्हयति III to show P. to प्रत्यादृ प्रत्याद्रियते

(cc) to treat with P. सत्कृ सत्करोति, सत्कुरुते

to, P., V, to, अर्च cl 1 अर्चति to, etc., अर्च

cl 1 P ā n, etc., स्वर्ज cl 1 स्वर्जति to to

show P. संगमस्य caus संगमस्यति IV .

मान्यत्वम् -- गौरवम्

गुरुत्वम् -- अभ्युत्थानम्

पत्ति

कुलसंख्या, कुलमर्यादा

राज्ञस् यांमे

कुलस्त्री

आदरणीय (आ), आदर्शन्य,

आदृत्य (आ), आदृत्य -- मान्य (आ), आदृत्य --

अहित (आ), अहित, आदृत्य, पूजाई (आ) -- गुरु

(आ) -- आर्यमिश्र, आर्य (आ) आरी (आ), आरी

मिश्रित (आ) -- प्रमुख (आ) -- साधुगत (आ) --

अनीच (आ) -- आर्षेय (आ) (आ), आर्षेय, आर्षेय

प्रतिद्वय (आ), प्रतिद्वय -- पङ्क्तिपावन (आ),

सज्जन (आ) -- उन्नतिमत (आ), उन्नतिमत, उन्नतिमत

उपसंग्राह्य (आ) -- उडुमर (आ), उडुमर, उडुमर

not respectable अनार्य

not respectable अनार्य

not respectable अनार्य

महत्तरः (महत्तरा)

स्वाकार साधु (वी)

द्विजाग्रः कुलपुत्री

आर्यः आर्यः

आर्यकः कुलपुरुषः कुल्यः

प्रभुरवः विपुलः सन्तः

मृ, दा, etc , आर्यमिश्राः मृ. दा. etc महाशयः

मार्षः मृ. दा. etc मार्षिकः मृ. दा. etc गुणगुरु

मृ. दा. etc कुलस्त्री मृ. दा. etc कुलवधू

मृ. दा. etc कुलाङ्गना मृ. दा. etc कुल्या मृ. दा. etc आर्यका

आर्यिका मृ. दा. etc हरेणु मृ. दा. etc कुलपुत्रः

Mricch, Das, etc very r. सत्तमः W.

मृ. दा. etc उदात्तय मृ. दा. etc उदात्तयति

उत्तम्भ मृ. दा. etc उत्तम्भयति

respected adj आदृत f(आ) Mn, Kathās, etc,

दृत -- मानित , , etc, मत

— प्रपूजित — सम्भावित , , etc — अर्चित

, , etc — इष्ट — आप्त — प्रतीक्षित — अनुज्ञात

, अनुज्ञात — ऋत (आ) — अपचयित

(7.1.1) , , अपचयित 7.1.1 , —

यशस् RV, AV — सम्भृत BhP .

no respected अनादृत , असंमत , ,

सम्प्रतिपूजित सम्भाविततम

सम्प्रतिपूजित नात्याहत

सम्भाविततम सम्भाविततम

मान्य , सम्माननीय

, सम्भाव्य , सम्भावनीय , सम्भावयि-

तव्य , सम्भावितव्य , वन्द्य

अवेक्षणीय , आपृच्छ्य (MBh, etc)

to be greatly respected सम्पूज्य In, MBh, etc ,

समादरणीय ind p. सम्पूजनीय, सम्पूजयितव्य

ind p. उपचरितव्य

in Pāncat, etc .

having respect आदृत्य ind p.

without respecting अनादृत्य ind p.

On the ... मानयितु ..., ..., ..., ...

सम्भावयितु mfn Das .

... सादर ... (आ), अभिवादनशील

— वन्दार ..., ..., ... — प्रश्रयवत् — समर्थाद्

— प्रदक्षिण ... (आ) — प्रतीत — सम्प्रतीश

— सम्प्रतीत — सोपरोध ... .

... to the respectful recognition of ... अर्च्य

Gobh, Yājñ, etc deserving a r. reception (as a usual)

आर्घ्यं म् (म् दृष्टादि) म् Gr, Yājñ, etc r. recep-

ion प्रतिपत्ति म्, म्, etc , प्रादक्षिण्यम् म् r.

tion towards venerable persons गुरुवर्तिता म् r. 1.115.10

r. can not प्रणिधानम् म् r. can not प्रश्रयः

h, etc , प्रश्रयणम् म् , सम्प्रश्रयः म् r. 1.116.10

कौशलिका म् r. 1.117.10 वासना म् r. 1.118.10

tion पादवन्दनम् म् , पादाभिवन्दनम् म् , पादाभिवादनम् म्

r. treatment सात्क्रिया, सात्क्रियाः म् Gr, Yājñ, Kṛ, etc

standing in r. posture कृताञ्जलि

in, 133, 11 very n.

समाहत BhP .

respectfully सादरम् ind, आदरेण, आदरात्

17, सादरपूर्वकम् ind 133, 11 - समन्वितम् ind 133, 11 --

सप्रश्रयम् ind 133, 11, 133, 11 - सपादवन्दनम् ind

Mālatīm - समन्वितम् ind Śukas .

behaving respectfully - प्रश्रयिन् ind 133, 11 - जेरु

RV 8.17.7 pran r. प्रणमित RV 8.17.7 pran r.

प्रणत RV 8.17.7, प्रणमित RV 8.17.7 pran r.

RV 8.17.7 (?) परिवासित RV 8.17.7 पूजित

RV 8.17.7, etc pran r. सबहुमानम् RV 8.17.7, etc .

to behave respectfully चाय् RV 7.18.8,10.

94.14 RV 8.17.7 अभिवाद्य RV 8.17.7, etc RV 8.17.7

RV 8.17.7 प्रत्युद्रमनीय RV 8.17.7 प्राणिपत् (RV 8.17.7)

94.14) प्राणिपत्ति (RV 8.17.7 RV 8.17.7 RV 8.17.7) RV 8.17.7, etc .

पूजक (इका) an, etc --

अपेक्षित - आश्रित

निर्णयकार (आ) , ,

etc .

respective adj तद् तद्

inter adv — इतरेतर

—(generally said with regard to two things only)

अवन्तर ३३, ३४ .

according to the respective connection प्रतिसम्बन्धि

in Adv each in his r. place यथाभागम् in Adv, in Adv

in its r. place यथाशोकम् ind , यथाशोक ibc AV, Maitr, etc

each in his r. home यथास्तम् in Adv in the r. country

(३३, ३४) यथाभूमि in Adv r. difference व्यवस्था

Adv, Adv, Adv r. difference in inclinations इतरेतरकाभ्या

The v. life of each स्वस्वप्राणाः in pl 35 .

respectively यथाक्रम (the Katha), यथाक्रमम्

in, Kā, etc, यथाक्रमेण (the Katha, V. 1. 1. 1) in — यथानुपूर्वम्

(the Katha) in , यथानुपूर्व्य (the Katha) in , यथानुपूर्व्यो

(the Katha) in — यथासम्भवम् in V. 1. 1. 1 , the Katha, etc .

in all res. etc सर्वत्रम् in both in every respect

सर्वथा in all ways, एकात्मम्, एकान्तेन,

एकान्तात् in all, high, low, etc in all ways.

केन बन्धुना.

श्वसनम् श्वसितम्

श्वसः श्वसता श्वसः

श्वसोच्छ्वासौ उच्छ्वसितम्

प्रत्याश्वसः प्राणनम् प्राणः

(100 आ) प्राणयः अनः

(in astrom) the equivalent in respirations of the

भुक्तसवः (10000)

प्रध्मापनम् (in

astrom / n. = असु = 10000

Surya .

ulcer of the respiratory organs

क्षतम् .

respire vb श्वास cl 2 (Dhātup 24.61) श्वासिति

(वर्तमान . श्वासति , श्वासते) अङ् , इङ् , उङ् , प्रत्याश्वास ,

प्रत्याश्वासिति अङ् , इङ् , उङ् , उच्छ्वास उच्छ्वासिति

अङ् - अन् cl 1 अनिति अङ् अनति , व्यन्

व्यनिति व्यन् .

not respiring अनवानत mfn. SBr .

to growl & scold to उपेक्ष उपेक्षते (in reply .)

resplendent slj I निभास्वत् Cat, भास्वर

॒(आ) स्व, etc — उदर्चिस् स्व, स्व, अर्विष्मत् R,

etc — प्रोह्लासिन् स्व — द्युतिमत् स्व, R, स्व, द्योतितप्रभ

V — राजित स्व, स्व, etc — शुक्र ॒(आ) IV, W,

स्व, स्व, etc — शुशुक्लन्, शुशुक्लनि स्व .

II निर्मल ॒(आ) स्व, स्व, etc — पुरुश्चन्द्र

IV — पृथुपाज्स् IV — विकच स्व, स्व, etc — स्निग्ध

Kālid .

brilliantly resplendent (as Agni) पावकवर्चस् IV etc

cl 1 (cl 1) रोचते (cl 1) (cl 1)

ep. also रोचति) RV .

respond vb प्रत्यागृ प्रत्यागृणाति ŚāṅkhŚr .

प्रतिगृ प्रतिगृणाति,

प्रतिगृणीते (with dat) (with प्रतिगृ) RV, TS, Br,

प्रत्याह्व प्रत्याह्वयते .

अननुक्त (अननुक्ति)

(Kātyāśr) mtn .

respondent n प्रतिवादिन् = prati , va — प्रतिपक्षः

the ejaculatory response (a particular sacrificial

Formula) प्रत्यश्रिवः , प्रत्याश्रणम् (२०, ३००)

प्रत्युपहवः , (२०, ३००) .

प्रमाणतरम् (२०, ३००)

, प्रमाणतरत्वेम् .

responsibility भागेन

(the call of the Adhvaryu to the address of the)

यत्कृतं , .

one the call of the Adhvaryu to the address of the pratiṅgast — the pratiṅgast ,

SāṅkhŚr the r. call of the Adhvaryu to the address of the

pratiṅgast pratiṅgast , .

विश्रम् विश्राम्यति विश्रमीति,

विश्रमते उपश्रम् उपश्राम्यति

शी शीते शयनं भज्,

शयनं आरुह्, शयनं संविश् — शम् शाम्यति

शाम्यते शमति, शमते शाम्यति

शिम्यति शम्नीति उपारम्

उपारमते

उपारमति विरामं या प्रया,

निरम् निरमते रम् —

उच्छ्रस् उच्छ्रसिति

100 — आम् 11 आस्ते (100 आसते 11 11.11.11)

100 (100, 11, 11, 11, 11, 11, 11) — निपद् निपद्यते 11,

100 — अवसो अवस्यति 11, 11, 11 — विश् विशति

100, 11, 11, 11, 11, 11, 11 — संविश् संविशति 11, 11

विश्रम् विश्राम्यते (11)

100 विश्रमति, विश्रमते (100, 11, 11, 11, 11, 11, 11) ^{to 2. in} निधा

100 निधीयते (100) ^{to 2. in} आश्रि आश्रयते

100, 11, 11, 11, 11, 11, 11 — उपाश्रि उपाश्रयति 11, 11 (11)

100 — श्रयति, श्रयते (100, 11, 11, 11, 11, 11, 11)

संश्रि संश्रयति, संश्रयते

(   )   ,

लम्ब   (   ) लम्बते (   )

लम्बति (   ) , स्था   तिष्ठते

RV, AV, TB, प्रतिष्ठा प्रतिष्ठति, प्रतिष्ठते

(   )

विश्रम् विश्राम्यति विश्रमति,

विश्रमते (   ) , आशी (   ) , स्तम्भ् स्तम्भ्

I I , आयत् P Ā to r. upon as a support

अवलम्ब अवलम्बते (   ) ally acc but also loc (MBh 1.

नीलयते

मल्लिकार्जुनः ।

।

म्लुच्

—

मलिम्लु

चामहे

विश्रम्

—

विश्रम्

—

विश्रामयति

विश्रम्

—

विश्रम्

—

विश्रामयति

विरम्

—

विरमयति, विरामयति

—

निरम्

— निरामयति

—

समालम्ब

—

समालम्बयति

—

विमुच् विमुच्यति, विमुच्यते

—

शि

— श्रयति

—

— उपधा

—

उपधाति, उपधत्ते

—

निरम्

निरमते

—

निविश

—

निविशते

—

निविशति

शय्यां संविश, शय्यां अधिष्ठा

संशी संशते

शमाय

शमायते

शी

शिशयिषते

शेषः, शेषम्, परिशेषः, परिशेषम्

, शेषभागः, परिशेषः — अवसा —

उदन्तः — अग्रम् — इतरे — षः

शेषशत्रौ

शेषः — सपरिशेषः

विश्रान्ति - विश्रामः

विश्रामः - श्रामः - प्रश्रामः

प्रशान्ति - उपश्रामः

रति - शयनम्

निलयः, लयः, लयनम्

निवृत्ति - क्षेमः, क्षेमम्

क्षेमः - अर्धर्चादि - संधि

वरीयस् - वियामः

वियमः - स्थमन्

m. 11.15.18.

absolute rest सर्वोपरमः

Vedāntas of ording

place of r. अनिवेशनम् m. (आ) n. KV 1.32.10 at r.

निवृत्त ————— निवृत्ति

+ निवृत्त आसित निवृत्ति निवेशनम्

— आ — निवेशन — ई —

संयमन — ई — विश्रान्ति कृत्

— राम — आ —

विश्रान्त — सदनम् — शान्ति

शयनीय

विश्रान्ति कृत - क्षेम - (आ) - En,

निर्वशनम् ifc आ

क्षेमयत् 5.47.4 longing for r.

क्षेमकाम mfn RV 10.94.12 the lord of संवेशपति

in VS, ĀśvŚr प्रशान्तीदूती

Kothās offering good r. सूपावसान mf(आ)n

place of r. योनितः ind MaitrS place of r. उरणम्

आ लयः W, लयनम् Śis, Prab, Karand,

ज्ञाया RV, यानि m f (in RV only m f sometimes

येनी विश्रान्तिमत्

रात्रि क्षेमयोगी

क्षेम and योग

दिवाविहारः आस्या

प्रतिष्ठा

वायनीय

विश्रान्त — व्युपस्त

— गतकृम (आ)

समालम्बित

— निविष्ट — शान्त

समुपवेशित

विश्रमित

Git that which is laid to r. on the left

सव्यापग्रहण - MaitrS .

शयनीयम्

उपधाय

चिरनिविष्ट

अवसित

उपाश्रित

अशून्यशयनम्

आवसति

प्रशमक

one who has gone to r. संनिष्ट

आधानम्

ओपशः

आश्रयः

उपधानम्

उपजीव्य

आलम्बः

निवेशिन् Kāy. Sank. संश्रयिन्

मोक्षिणः
म्विन्

अपरत , उपरत —

प्रशान्तचेष्ट — संविष्ट — शायिन्

शायान , शयन

शाय आ , शयु — शीविन्

शयान्क — सुप्त — क्षेमयत्

क्षेम्य f(आ) RV 10.28.5, AV 12.2.49, VS 16.33, ŚBr 6.7

सन्त

अशमः विश्रमवेक्षन्

brahma ब्रह्माशयिन् in संनिविष्ट (loc or comp)

in, H, etc , निष्ठादिन् in , निविष्ट (loc)

in, etc in निवेशित (loc) in in in

in (in or in) सागरशय in in

सुरवशयिन् in in श्लेषभित्ति in in

उपाश्रित in , अवलम्बिन् ,

आलम्बिन् , निष्ठा (loc or comp) in , in , in ,

प्रतिस्तरण (loc) in , उपहित in , in in

in अवलम्बित in , in , in in

एकश्रय, एकश्रित

सुखसंयुत (३) .

निशिश्मिषु .

वीर्तेन वि, वि, वि, etc — संस्थित

Yājñ, MBh, etc .

अनाक्षित वि. वि. वि. वि. वि.

निरालम्बन वि, वि. वि. वि. वि. वि.

सम्प्रतिष्ठित (३) वि, वि. वि. वि. वि. वि.

स्थित (le ca co)

अधीन ifc आश्रयिन्

आश्रित , समाश्रित (le)

अपाश्रित , समुपाश्रित (le)

अधीन ifc , स्थित (le) , संस्थ

॥(आ) (le) , संस्थ ॥(आ) ,

पतिष्ठित (le) , आयत्त , समायत्त

(le) , निष्पादिन् , कृतास्पद

निष्ठा ifc , लम्बित ifc , लीन

MBh, etc , अवष्टब्ध ३.३.१४ , विलम्ब ३.३.१५

comp MBh, Kāv, etc .

विश्रमणम् ३.३.१६ , निषत्ति ३.३.१७

उपवेशः ३.३.१८ , प्रतिष्ठा ३.३.१९

निश्मणम् ३.३.२० , अवसित ३.३.२१ , क्षेमः ३.३.२२

क्षेम्यम् ३.३.२३ , उपधानम् ३.३.२४

आलम्बनम् ३.३.२५ , उपधानम् ३.३.२६

अधिष्ठानम् अवमो-

चनम् निशोपशायः समवस्था
नम्

(log) विलम्ब, संश्रयः (lie) 'r. in lying' ब्रह्मेशयः

आश्रयः (lie), प्रश्रयः संश्रयः

(lie), प्रतिशरणम् (on) 'on mountain'

(cloud) पर्वताश्रयः 'r. on' उपाश्रयः 'r. on'

अवलम्बः, अवष्टम्भः 'r. on'

विश्रामणम् 'r. on' 'r. on'

निविष्टः 'r. on' 'r. on' प्रशान्ति 'r. on'

Yājñ, etc. — प्रतिष्ठा (१०० आ) ११, १२ - अवसानम्

AF 10.14.1, AF, 300, 100 — उपघटः P⁺, 100, 100 —

जसु f RV 10.68.6 .

building, resting place कुलाययत् RV 7.1.1

यथानित्यम् is a Divine

सि० P. ध्रुवयेनि   वि० VS   P. वि० २० P. निरधिष्ठान वि०

मन्त्र, आनिलय $\frac{m}{n}(\text{आ}) \frac{n}{m} \text{Ai}$, Isr , अनायतन

वि० १४, अनायतनवत् वि० १५, अनन्तरुप्यः

By William A. R. (W. A. R.) शिवादानम् provi-

ing ... निवेशन ... (इ) ...

country (of monks) ' (a Buddhist convent of monks)

संघारामः ...

संसारणम् ... कुलायम्

कुलायः (in later language)

etc ... भगवदश्रयभूत ...

ब्रह्मनीडम् ... ब्रह्मनीडम्

... (...)

... गदावसानम् ...

lattice, window) वधूये-शयनम् Kad servin as n.

प्रतिशीवन् m(अशे)n AV, 33 resting is not resting

r.अनायतनम् Kad .

resting into resting शयनीकृ शयनीकरोति

Kad .

restitution (of deposit) n प्रतिदानम् —

प्रत्युपहारः — प्रत्यापत्ति 2 P n 2. 121, Vārt 1, .

4.68, Vārtt 1 .

asking the restitution of an object which has in

been lost अजीतपुनर्वण्यम् Att 2. of 2. 121

परिदानम् (2. 1. प्रतिदानम्) Att 2. of 2. 121

गणिनिर्योतनम् .

to make restitution निर्यत् Att 2. of 2. 121

दुर्विनीत — दुर्विनीतक

Kāhī 2.9 — (an elephant) गम्भीरवेदिन् — Kāhī 4.10,

Sinhās , Introd 9 .

relative elephant चालकः १, अङ्कुशदुर्धरः ,

अवमताङ्कुश १, तुङ्गभद्रः १, (an elephant)

चालकः १, १.१६४ or. horse ब्रूकलः १ .

restiveness (of) विरोधिता Hariv .

restless adj I अशान्त I — दोलाधिरुद Kathās —

लोल (आ) MBh, Kāv, etc — परिपूव Sis — उत्सुक

R, MBh, etc — प्रचपल Hariv .

II अधृत TS — अनिलय (आ) AitBr, ĀśvŚr —

अनिविशमान (आ) AT 7.10.1 — अर्जव AT, II, AT —

आलय 4.37 — असन्न 4.38 — गङ्गाम L —

(Soma) दुवस् RV 1.1.12, 13 — (1.1.14) दुवसन

RV 1.1.10 — निरास्पद 1.1.11 — प्रवर्तिन् 1.1.12 — भुरष्पु

RV, भूर्वेणि RV 1.1.1, भूर्णि RV — भूमि

RV 1.31.16, etc — भैल (only L) — (said of the

Maruts and other gods) मरव RV, 1.1.1 — यदिय

RV 1.1.1 — यतुन RV 5.4.1 — यहु RV (= महत्

RV) — यद्व RV 1.1.1 — (RV) वयुन

RV, 1.1.1 — विष्कन्तु, विष्कन्तु RV — सहद्वेख RV .

विकरोति, विकुरुते Su'r to be est in r. natin यय्

pass of caus व्यथते Su'r .

परिपु परिपूवते

अशान्ति — लोला, लोलत्वम्

लोला, लोल — लोल्यम् परिप्लवः उत्सुकता

, उत्सुकत्वम् — विभ्रमः (1 आ)

Rajati .

restoration = प्रत्यानयनम्

प्रतिसंस्कारः renewal, प्रतिसंस्कारणम् — प्रत्यापत्ति re

प्रतिद्वन्द्वः renewal, प्रतिद्वन्द्वः — प्रतिद्वन्द्वम् re —

परवर्तः renewal — समापादनम् renewal — निष्कृति renewal.

the capability of restoration to an original state

स्थितिस्थापकः renewal renewal परवर्तति renewal.

so as to prevent any restoration असंभाव्यम् impossible

असंभाव्यम् impossible impossible.

परितर्पणम्
relative n असंभाव्यम्, सेतर्पणम् Sugar —

वर्धनी RV .

treating of lateratives संतर्पणीय for .

restore vb प्रतिधा प्रतिदधाति, प्रतिधत्ते

(loc or dat) RV, AV, Br, सेधा सेधत्ते Ait Br, ChUp, etc,

समाधा समादधाति, समाधत्ते EBh, Hit, प्रतिसमाधा

प्रतिसमादधाति Das - प्रतिसंस्मृ only pot प्रतिसंस्क्रुयति) Mn

9.279, प्रतिसंस्करम् कृ - प्रत्यानी प्रत्यानयति,

प्रत्यानयते Kauś, R, Bhp - प्रतिकृ प्रतिकरोति, प्रतिकुरुते

Mn - प्रत्याह प्रत्याहरति R - प्रतिश प्रतिददाति प्रतिदेते

AV, et, # पुनः (with दा), (anything ^{lost} ~~best~~)

etc) प्रदा प्रददाति ^{rarely} ~~rarely~~ प्रदत्ते Mn समादा

समाददाति BHP — प्रतिप्रयम् प्रतिप्रयच्छति TS, GrŚrS,

Das, प्रतिप्रयम् प्रतिप्रयच्छति BHP, प्रयम् प्रयच्छति,

प्रयच्छते Mn, KTh, etc, सम्प्रयम् सम्प्रयच्छति,

सम्प्रयच्छते R — (dethroned kings) संस्था caus

संस्थापयति — परिशुध् caus परिशोधयति

Yājñ 2.141 — निर्यत् caus निर्यातयति Mn, etc —

समापद् caus समापादयति — प्रत्य caus प्रतर्पयति

Prich, Kālid — अर्प caus अर्पयति Mn 2.121, Yājñ,

śak, etc .

II अनुदा RV — वयानी RV 7.33.1 — (७.३३.१)

प्रतिपद् प्रतिपद्यते Ragh, प्रतिपद् प्रतिपद्यते RV 1.1.1 —

(१.१.१) प्रतिप्रयुज् प्रतिप्रयुजेत् RV 1.1.1 — प्रतिमुच्

प्रतिमुच्यते, प्रतिमुच्यति RV — प्रतिशम् ^{RV 1.1.1} प्रतिशाम-
यति

Vajrasuci, Dīvyī — परिसंख्या परिसंख्याति RV 1.1.1 —

युज् ^{RV 1.1.1} योजयति RV 1.1.1 — (१.१.१) विन्ते

विनयते RV 1.1.1 — व्यवस्था ^{RV 1.1.1} व्यवस्थापयति

, Dīvyī — संरी संरिणाति RV 1.1.1, Dīvyī — संनी

संवायति IV, AV, etc, etc — समिन्व् समिन्वति V —

समुद्घृ समुद्घरति, समुद्घरते — समग्रय् समग्रयति

000 .

to take restore दा caus दापयति (7.2.1)

AV 7. 22, etc to R. 6. 11. 1. 1. प्रतिस्

caus प्रतिसारयति 7. 11, समाह समाहरति, समाहरते

(loc) 1. 2. 11 to R. 6. 11. 1. 1. प्रत्युज्जीव् caus प्रत्युज्जीव-

यति 7. 11, अनुजीव् caus अनुजीवयति 7. 11,

उज्जीव् caus उज्जीवयति Comm on Kum, बुध् caus

बोधयति, बोधयते

प्रतिदा प्रतिदापयति

Yājñ

प्रात्यानी प्रात्यानिनीषते

restored प्रत्यापन्न Br, SrS - पुनर्त्रे f(आ)

Br, SrS, पुनर्दत्त - प्रत्यर्पित Br, SrS, समर्पित f(आ) -

परावृत्त . W - निर्यातित Br, SrS - संसिद्ध f(आ),

Br, SrS .

one who has his संसिद्धरूप f(आ) .

flesh प्रतिमासम् Kathās r. to life प्राप्तजीवन Hit ,

पुनर्णव f(आ) Br, SrS, r. to पुनर्णवा r. to

Br, SrS समूह Br, SrS r. to youth पुनर्णव f(आ)

Br, SrS, r. to पुनर्णवा f(आ) , पुनर्म् f(आ),

निवृत्तयोवन

प्रतिदातव्य, परावत्य

मोच्य, मोचनीय, दातव्य

प्रदातव्य, सेहतव्य

निर्यात्य MBh, Hariv .xx

प्रतिदाप्य

निर्यात्य ind Kathā

restoring पुनर्दाय ind RV .

'restoring goods' (N. of the 5th or 7th lunar

manion) पुनर्वसु in IV, etc ' restoring goods

लब्धदत्तः

restoring another's life प्राणप्रद. in 6th, प्राण-

प्रदायक in 3rd, प्राणप्रदायि

to the original state of condition स्थितिस्थापक

प्रत्यर्पणम् Kull — निर्यातनम्

प्रतिपादनम् — दानम् —

कान्ति छेदः.

प्रत्युज्जीवनम् .

restrain vb I रुध् cl 7 (Dhātup 29.1 रुणद्धि,

रुद्धे(रुध्यति, रुध्यते Mn, etc, रोधति MBh) RV (always with

h n) etc, निरुध् निरुणद्धि, निरुध्ये Mn, etc, अवरुध्

R 3.1.33, संनिरुध् संनिरुणद्धि Mn, etc, RV —

नियम् नियच्छते Mn, MBh, etc , नियम् caus

नियमयति Mn, etc, etc — नियन् नियन्त्रयति Kāv, etc,

यन् cl 10 यन्त्रयति, cl 1 यन्त्रति Dhātup — यम्

cl 1 यच्छति (Ved also यच्छते and Ved ep.)

यमति, यमते Mn, etc, उद्यम् उद्यच्छति R 3.1.11

आयम् आयच्छति (104) आयमति

समुद्यम् समुद्यच्छति , संयम्

संयच्छति (105) संयमति, विनियम् विनियच्छति

यम् caus यामयति, यमयति, यमयते —

निग्रह् निगृह्णाति, निगृह्णीते (106) , to, विनिग्रह्

संग्रह् (संग्रम्) संगृह्णाति, संगृह्णीते

(107) संगृभ्णाति, संगृभ्णीते , संग्रिग्रह्

संग्रिग्रह्णाति — विष्टम् विष्टम्नाति, विष्टम्नाति

संस्तम् संस्तम्नाति, संस्तम्नाति

(*...*) संस्तम्भ् caus संस्तम्भयति

1, 1110, 010 — निवृ (*...*) निव्वार ... निव्वुः)

1, 1111, 011, प्रतिवृ caus प्रतिवारयति 1, 1, 110, संनिवृ

caus संनिवारयति 111, उपनिवृ ..., वृ ... वृणोति,

वृणुते, वृणोति, वृणीते, वरति, वरते 11, 11, 111, 111,

वृ caus वारयति, वार्यते 11, 11, 11, संबृ

संवृणोति, संवृणुते 111, 1111 — समुपसंह समुपसं-

हरति, समुपसंहरते Uttarar, संह संहर्ति,

संहरते 111, 111, 111 — प्रतिबाध् प्रतिबाधते

(२२. २१० प्रतिबोधयति) २२ — प्रतिषिद्ध् ०२१० प्रतिषेध-

यति १२०२, १२०३, etc — शास् ०१२ (Dhātū २.३७)

शास्ति १२०२ and १२०३ — शास्ते, शास्यति, शासते)

MBh, Kāv, etc .

II उपनिमन्द् उपनिमदति ०२२ — तिरय ०२३

तिरयति १२०२ and १२०३, १२०४, etc — द्रढय ०२४

द्रढयति ०२२ — दृ ०१२ धरति, धरते (Dhātū २.३७)

more commonly दृ ०२२ धारयति, धारयते १२०२, १२०३, १२०४, etc

— प्रतिधा प्रतिदधाति, प्रतिधत्ते ०२५ — बन्ध्

cl 2 बद्धाति (rarely बद्धीते) cl 2 बन्धाति, बन्धते

cl 4 बध्यति, (rarely) बध्यते — निधा निदधा-

ति, निधते (rarely) निबन्ध निबध्नाति (rarely) ,

— प्रसह् प्रसहते (rarely) प्रसहति (rarely) — विद्

cl 2 विधारयति (rarely) विधारयते, (rarely) — संस्था

cl 2 संस्थापयति (rarely) — संक्षिप् संक्षिपति,

संक्षिपते (rarely) — संधु संधारयति, संधारयते

cl 2, R — सम्प्रसह् सम्प्रसहति (rarely) सह् cl 2 सहते

(rarely) सहते (rarely) साहति (rarely)

सिध् cl 1 (Ch̄to 3.1) सेधति

(1/1) also सेधते) W, Mus - स्था caus स्थापयति,

स्थापयते ŚBr, etc .

to restrain प्रतिबिध् प्रतिबेधति (3. 150

प्रतिबेधते)(abl) Mn, MBh, etc .

to be restrained यम् caus यम्यते W, etc .

to cause to restrain संयम् caus संयमयति to wish

यम् Asid यियंशति W .

restrainable यम्य Pin 3.1.10 .

the state of not being restrainable अप्रतिघातित

MBh 12.9138 .

restrained निरुद्ध K, etc, संनिरुद्ध MBh,

etc, विरुद्ध K, etc — यन्त्रित MBh, etc,

etc, नियन्त्रित K — नियामित MBh, Kew, etc, संयमित

MBh, यमित, नियत MBh, etc, संनियत K,

आयामः MBh, etc, to, विनियत MBh, यत

17, etc -- दान्त -- विष्टब्ध 100, R, Quér, स्तम्भित 101,

101, etc -- वारित 102, 103, etc -- संवृत 104, 105, etc

(106) 107, 108, etc -- सेहत -- संनिवारणम् -- निधिदः

109, 110, etc -- संगृहीत 111, 112, etc -- सावग्रह 113 -- शासित 114

-- अपप्रसर 115, 116, etc -- प्रतिसिंहत 117, 118, etc -- प्रत्याहत 119 -- वध

(120) 121, 122, etc -- विधृत 123, 124, etc -- संस्थापित

W -- समुपसेहत Uttarak .

125, 126, etc -- सुनिग्रह 127, 128, etc -- स्वग्रह 129, 130, etc

(131) 132, 133, etc -- सुखायतः 134, 135, etc -- सुखायतः

Kām 8.66 , दुसवार MBh 7.1440 , दुसवार (...) ,

वार ifc TBr easy to be r. सुयम f(आ) RV,

AS, VS hard to be r. दुर्वारण, ^{दुर्वार} , ..., ..., etc, दुर्वारणीय,

दुर्वार्य
दुर्वारित, ...

beginning restraint निग्रह in RV , नियम्य

in RV, etc , आयम्य in RV, etc .

restrains n नियन्तु MBh, lach — यन्त्रकः

(यन्त्रिका) संयन्तु, आयन्तु — यन्त्रकः

RV 5.1.1 — संस्ताभ्यितु MBh — तारकः MBh — धारयितु

RV 5.1.1 — तूत्रः (only once in RV), वृत्रम् MBh

RV, TS — (said of Śiva) बन्धकतु MBh .

one of the following संयन्तु MBh, संस्ताभ्यितु

RV 5.1.1, संगृहीतु MBh, l, etc nothing like r.

वारः MW ' having nothing that r. ' (unimpeded)

अवर्त्र RV 5.1.1 MBh यामिन्

यतगिर् यतवाच्

यति यति

यति यति

संयमिन् नियन्त निषेध

संयमिन् नियन्त

निषेध निषेध

restraining यः m only L , या f .

शेखर निरामक

इ(इका) १०, १००, १०००, संयमक १००००, संयमन

I(ई) आत्मा, धर्म — आत्मोभिन् the प्रीति, etc. — यन्त्र

Ex. 1. — यमिन्, यमज् इ (इ) m, (the same).

संगतिन् — संयन्त — विष्टम्भकर

स्तम्भन्, स्तम्भन् — ई, — वाश्ण

(३) विधायक-विधान, विधान

३ (इ) ऽBr — संगृभीतु RV 1.109 .

Testimony of बहिष्कृत from १९४१, १९४२, १९४३

संयमनम् (आ) ...

(as reins) सुयाम RV .

रोधनम् निरोधनम्

संरोधनम् विरोधनम् Nit 3.1

(२०) — नियन्त्रणम् — (२०) संयमनम्

नियमः यमनम् प्रयामः

आयामः संनियच्छनम् 1884

— विनिग्रहः, निग्रहः

अवग्रहणम् L, रांग्रहणम् — विष्टभनम्

— विनिवारणम्, वारः — धारणम् — निबन्धनम्

— विधारणम् — विप्रतिषेधः

IBh — संधारणम् RPrāt, Suśr, Car, Heat .

the act of restraining from वारणम् (apl) along

with the (secret spells for) using and r. (certain

weapons) सप्रयोगनिवर्तन R

यन्त्रम् RV, etc a means of १. वारणम्, हरिताक

यमिष्ठ

अयन्त्रम्

यतमन्यु

प्रतिषेधनम्

हयसंग्रहणम्

स्तेननिग्रहः

पापविनिग्रहः

निरोधः - निरोधः, संरोधः

Vāin. Ph, etc, संनिरोधः Suān, Ph, Bhd - यन्त्रणम् (आ २)

Kathās, Suān, नियन्त्रणा Kathās - संयमः

, संयमः, यमः - यन्त्रम्

- विनियमः, नियति - यति

यतम्, यामः - यम, संयम, वियामः

, वियमः - निगृहीति

, प्रग्रहणः, संनिग्रहः, अग्रहः, संग्रहः

— विष्टम्भः

गुप्ति H

— दण्डः — धर्षः — निबन्धः — यमकः,

यमकम् — गुह्यत्वम् — संवरम्

— संस्थिति — संहति —

non-restraint अनिग्रहः

विश्रामः , अधृति

स्वैरवृत्ति —

निर्यन्त्रणः प्रदेशावस्थितः

सम्प्रतिरोधकः — सावग्रह —

holy place संयमपुण्यतीर्थ

having the means of r. (said of magical weapons which

can only be made to return to the owner by replating certain

संहार

नियमधर्मः आसेधः

आसिद्ध

सांयमन (v.l.) सांयमनिष्

प्राणनिग्रहः

आयति आयती वायमनम्

वाग्दण्डः

नियमः

इन्द्रियसेयमः

इन्द्रियनिग्रहः

करणनियमः

इन्द्रियाणां जयः

यमः

वत्त्वाम्

नियति

निर्यन्त्रणम्

वस्

वासर्योति

अनध्यायं मुखे

Patricet rh अवधृ caus अवधारयति 3rd, etc —

नियम् अर्थः नियमयति

नियम नियन्त्रित

Restricted adj सावधारण Kd - नियत In, ITh, etc

सनियम - आ - सपरिबाध

व्यवस्थित

विषय ( )

(as a word) नियन्त्रित Kpr .

to be restricted संकोचनीय नियम, को. विनियम

Set, नियम संकोचनीय to be r. to अवधारणीय

(instr) .

to be restricted नियम वि. .

restricting to a certain sense नियन्त्रणम् Sān .

अवधारक

विषयत्वम्

restriction n संकेतः

Sayk, Sarvad — यज्ञणम्

(आ १) Kāv, Pāthās, Suār — नियमनम् mājā, mājā, mājā,

नियमः , नियति

— संशेधः — विनिग्रहः

— (of a rule) अपवर्ग

Suār, Sulb — पीडा

Feb .

complete restriction to दीक्षा (form) having a

२. सावधारण — mād (in arm) — person

पुरुषनियमः

कर्माशेध — to

नियमः

— प्रति , — mājā, mājā ,

विनियमः

अवधारणम्

or instances

to certain instances

exclusion of

अवधारणम्

under certain conditions

नियमेन i

~~~~~ अवधारण — नियामक — इका

112, 31500 .

~~~~~ फल — फलति — फलते

~~~~~ — उथा उत्तिष्ठति, उत्तिष्ठते — प्रसञ्ज्

प्रसजति, प्रसजते — प्रसञ्ज् — प्रसज्जते,

प्रसज्यते प्रसज्जति — आरुह्

आरोहति — प्रवृत् प्रवर्तते

~~~~~ प्रवर्तति — प्रती — प्रतीयते

— लभ् — लभ्यति लभ्यते

— श्लिष् — श्लिष्यते पर्यवसो

पर्यवसति — प्राप्

प्राप्नोति

— सिध् — सिध्यति

— सिध्यते — प्रसिध्

प्रसिध्यति — प्रसिध्यते

आभिनिर्वृत्

result n परिणामः Rev, परिणति I —

फलम् — आ ई

फलक (ifc f इका) Mull on Jin 2.143 , फल ,

कृतफलम् , साफल्यम् — विपाकः

Yjn, etc, (exp. of an et done in a former life ,

पाकः , परिपाकः — कार्यम्

Jth, Shukhyak, Vedāntas — कृतम् L , कर्मन् n Jin 12.

उदयनम् , उदयः

Jth — अनुबन्धः — सिद्धि f. D. t, Up, G. v. 6 —

अनुभावः अनुवर्तनम् - अनुसारः - उत्तरम् - परिशेष्य-

म् - प्रयोगः - भव्यम्

- वादः - व्युष्टम् - फल - शेषः, शेषम्

IV 77.15 - साधनम् (110 f आ) Pañcat .

फलहेतु -

all that r. from anything प्रसङ्गाः in pl Kōm

फलोदयः सोदक

शुभफलम्

zed by a r. (some-times applied in logic to a posteriori

maning) शेषवत् mfn Nyāyas (in geon)

स्फुटफलम् सर्वसिद्धि

फलकामना

उत्तरसाधक अभ्यागमः

अनिष्टफलम्

दुर्विपाकः 49

अनुपातिन् अभ्युदयः

फलसम्पद् भव्यम्

भयोत्तर सफल आ

मार्ग, १५ व, ०, साक्षर — १००.००

result दुःखादके mn BHP 11.20.28 h vin+ results पक्ति

सामुबन्ध आ . . . . . nt

मासफल आ १०० .

८२५८

कृतान्तः

फलतः संसिद्धि -

कर्मपाक: RHP. Percept the meritorious r. of rec.ting or

वेदफलम् In 1.109 necessary r.

निश्चयन्दः, निश्चयन्दः, अल्पफल

(आ) फलम् (in math) the r. of a calculation

सफुटफलम् producing results in a month

मासपाक — फलम्

फलोद्देवाः

भावितम्, भावितकम्

first syllable भा) Col (in math) the r. of a calculation

फलम् (in math) the r. of a calculation

a course of action (occurrence, etc) वृत्तान्तः (rarely)

वृत्तान्तम् क्रियाफलम्

कार्यनिवृत्ति

clings to it and causes the soul after enjoying the temporary

अनुशयः

परीपाकः

दशाफलम्

आग्निसम्भवः शीर्षकम्

इच्छकः

अदृष्टफलम् फलान्वेषिन्

फलशालिन् फलशालिक्त्वम्

फलस्थानम्

विपाकदारुण सफल

mf(आ)n VarBrS without the r. of acts निरनुशय

फलवत् फलता

फलत्वम् ChUp, Śamk, Sāh .

समनुवृत् समनुवर्तते

फलाय फलायते विप्रणश

विप्रणश्यति, विप्रणशति : to have results फल. cl 1

फलति (Hariv, Var) फलते (Hariv, Var)

परिपश्य् pass परिपश्यते Hariv, Var .

resulted adj अनुभूत — प्रवृत्त VS, etc .

प्रसक्त (प्रसक्त) - (प्रसक्त)

आगत - अनुबन्धिनः

अप्राप्त (अप्राप्त) - (अप्राप्त)

फलित (फलित) - (फलित)

— प्रयुक्त (प्रयुक्त) - (प्रयुक्त)

जन्मकृत (जन्मकृत) - (जन्मकृत)

आजन्मकृत (आजन्मकृत) - (आजन्मकृत)

त्रिदोषज (त्रिदोषज) - (त्रिदोषज)

(इ) (इ) - (इ)

वधोदक वैरानुबन्धिन्

सुखोदय वैरानुबन्धिन्

वैरानुबन्धिन् सुखोदय

अभिनिर्वृत्ति उपपत्ति

अभिनिर्वृत्ति (उपपत्ति)

प्राप्तत्वम्

result is निष्फल is (आ) , , , , ,

etc .

result is अन्वादा is — आबन्ध् आबद्धाति

is , , , , , .

उपसंहारः n उपसंहारः W .

प्रत्याहृत adj प्रत्याहृत W .

समाप्तपुनरास्त समाप्तपुनरास्त,

समाप्तपुनरास्तक-

(in that) reservation of the land त्यक्तपुनः

स्वीकृत

Kpr .

reservation of the object of action (one of the members

bers of the Vimarsā) आदान Sāh .

पुनरुत्थानम् पुनरुत्थानम्, उत्थानम्

उत्पत्ति उत्पत्ति .

प्रत्युज्जीव प्रत्युज्जीवयति

उद्गाधय उद्गाधयति .

Prasanna = प्रतिजीवनम्, प्रतिजीवितम् ---

समुद्बोधनम् . Prasannar .

उदावृत् = उदावृत् उदावर्तयति — ह ci —

हस्ते (less correctly हरीत) (Dh̄ ...) 17jñ,

MBh, etc .

to be retained संग्रहीतव्य in Pan 4.1.91,

Vārtt. 6 .

retained भाक्त, भाक्तिक in Pan 4.4.63 also

नित्यभाक्तिक in Pan 4.4.63 also वीराः in 11 .

with a combining or constant in excellent repair

सुवीर in (आ) in 11, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000

वेशाभगिन, वेशाभग्य in Pan 4.1.131.132 with r. सुवीर

in the .

The person or thing in whom any quality or article is

अश्रयः .

भूतधर .

उदावर्तक BhP श्रुतधर

av, Kathās, BhP, श्रुतधारण BhP .

retaining n धारणा ~~धारण, धारण, धारण~~ .

in having and then retaining and then exhaling air

पूरिकाकुम्भकरचकाः ~~पूरिकाकुम्भकरचकानि~~ n 1 (7) .

retaliate vb प्रतियत् caus प्रतियातयति MBh .

to retaliate by cutting to pieces प्रतिलिखद्

प्रतिच्छिन्नन्ति MBh .

विप्रकारिन् - द्विषाण २३.३.३३

6.3.67.4.94 .

अप्रतिमन्यु-

यमान - AV 13.1.31 .

totalisation n प्रातिनिर्यातनम्, यातनम्

यातना totalisation — प्रत्यपकारः totalisation — प्रतिनिष्क्रयः

— प्रातिकर्मेन् totalisation, प्रातिकारः totalisation, totalisation,

प्रातिकृति totalisation, प्रातिक्रिया totalisation, etc — विप्रकारः totalisation,

विप्रकृति totalisation, विप्रतिकारः totalisation — प्रातिहिंसा totalisation — प्रातिविधि

totalisation — पुनः प्रत्युपकारः totalisation — शोधः totalisation, शोधनम् totalisation, शुद्धि

totalisation, totalisation, विशुद्धि totalisation, वैश्वशुद्धि totalisation,

वैश्वशुद्धि totalisation — वैश्वनृप्यम् totalisation — वैश्वसाधनम् totalisation — प्रतिफलः,

प्रतिफलनम् totalisation — अपाधिति totalisation, totalisation — छुद्रम्

I — प्रतियलः प्रतियातनम् .

retaliation प्रतियातनम् कृतप्रतिकृतम् n 6.9.10 .

वस् वासयति .

लम्ब लम्बते (Dhātup 10.15) लम्बते

(लम्बति) लम्बते .

retardation n वेगरोधः W.

retardation of velocity वेगविधारणम्, वेगघातः

W .

retarded adj विलम्बित W, etc .

retching n वेगविधारणम् , वेगाघातः - उदावर्तनम्

O r .

retching n छर्दनम् W .

retention = विधारणम् Air, etc, धारण

(इ) n Air, etc, Suir, etc, आधारण in रसाधारण

of moisture (by sun's rays) -- (of urine etc) आघातः

Suir - उदावर्तनम् Car .

a class of diseases (marked by retention of the feces

उदावर्तः Suir, TS 4.1.1.1. urine रक्षणारकः

(4.1. रक्षणीरक) r. of moisture (by the sun's rays)

रसाधारणम् urine रुद्धमूत्र

in Suir , प्रबद्धमूत्र in Suir .

Retention of memory स्मृतिप्रत्यवमर्शः . 317 .

Retention यतवाक्त्वम् . 318, Sch .

Devio - Bear with beautiful percolated line

गुंभजालहस्त mfn Bear .

जालिन् जालिन् .

परिच्छदः , परिच्छादनः

L — (esp. o female) परिजनः (ifc f आ , Bh,

परिग्रहः , परिपाश्व (

परिपाश्वम्) परिपाश्ववर्तिनः परिपाश्वचराः

परिपाश्वगाः परिपाश्वदाः

परिपाश्वद) — परिवारः ,

परिवारणम् — अभितश्चराः परिवर्त

परिवर्तणम् — परिकराः परिकरः

(आ) प्रेष्यजनः , प्रेष्यवर्गः

अनुयात्रम्, अनुयात्रा.

II पटलम् — परिधायः III — परिस्पन्दः —

पार्षदाः पार्षदाः, पार्षदाः, पार्षदाः पार्षद्याः पार्षद्याः — पेट

आ आ ई आ आ ई .

सपरिजन saparin = सपरिजन

सपरिकर, सपरिक्रम saparikara, सपरिवार saparivara

परिवारशोभन parivaraśobana

अनुयात्रिक anuyātrika मारकायिक

in Lalit (with Buddhists) ब्रह्मपार्षद्याः

मूल, बह्वर्षिष्याः मूल मूल

मूल चर मूल पचादि मूल, संचारिन्

मूल परिवारवत् मूल

विश्वपार्श्वग मूल मूल अत्यपरीवार

मूल निष्परिच्छेद मूल

पारिषदाः मूल, पार्षदः मूल

तद्यु मूल (वी मूल) मूल

सानुयात्र मूल अपरिच्छेद मूल

मूल

निरन्वय

परिवारिक

सूत्रम् iv व्यपया, व्यपयति, iv, या

१. ( ) यति, ति, ते, अपे अपैति,

अपायति— व्यपक्रमं व्यपक्रामति

दूरीभिः - इ एति १ अयति, अयते

$H, AV, \dot{C}N, R$ — क्रज् cl 1 क्रजति $h, \dot{C}N, etc$ — अपगा

(with abl) VS, etc — अपार्ध् L — ईर् cl 2 ईर्

AV 19.38.2 — निरविश् निरविशति NBh — प्रतिशराम्

ind (with भू) ŚBr — वव्रय Nom वव्रयते RV 8.40.2.

retire discomfited पुरोभागम् मुच् to r. for sleep

after अनुसंविश् AV, 1Br, etc to r. from अपक्रम RV

10.164.1, etc , अपया (abl) , च्यु cl 1 च्यवते

(ep. also च्यवति) (abl) RV 6.62.7, 10, BhP 9.14.20,

— अपश्चि L'ty to r. from towards अभ्यवसृ (abl)

acc) RV 7.84.79 to . . . अभ्यर्षिश्च R (acc) an. 4.8.21

retired वि व्यपयात वि - विनिवृत्त वि, वि -

प्रतिदीन वि, प्रतिशंलीन वि - अन्तरित -

रहीभूत वि - संवृत वि, वि (वि, वि)

संवृत) - अपम्लुक्त वि - उषित वि .

not retired अविविक्त वि .

one who has retired to the forest वनोपेत वि .

अपथित वि, वि, वि , उपरत वि .

एकांतः वि, वि, वि (वि) वि .

रः प्राप वि .

अपयात अपेत

retirement n रहस् n Mn, MBh, etc .

लीनम् लीनम्

प्रतिसंलीन प्रतिसंलीन

रहस्तः संन्यासिता,

संन्यासित्वम् प्रतिसंलयनम्

अपक्रमिन् .

अपक्रमिन् अपक्रमिन्, अपक्रामुक

अनुत्सुक .

not retiring अपविप्रक्रमणम्
अनुत्सुक Ap .

शालीनिशील
retiring & retiring nature अपविप्रक्रमणम्

अनिविशमान
अनिविशमान (आ) १.१०.१ १.११००

locus वनप्रस्थ .

retiring n अपक्रमणम् , अपक्रामः , अपक्रान्ति f

MaitrS - प्रत्यलनम् Pañcat .

retiring from उत्सर्गः while r. successively

अनुत्सारम् ind AitBr .

काचवकयन्त्रम् , काचवकयन्त्रम्.

प्रतिसंह प्रतिसंहास्यति — प्रत्यवग्रह

प्रत्यवग्रहाति व्यावृत् व्यावर्तयति,

अन्यथा दूषय दूषयति

also दूषयते) MBh 12.7256 .

पराङ्मुखीभू — प्रत्यापया

प्रत्यापयाति — निवृत् निवर्तते

अपक्रम् — अपसृ — अपसृप्

— व्यपगम् व्यपगच्छति

यु योयवीति

retreat n अपवर्तनम् I, *आवृत्ति f — प्रत्याहारः

— अपयानम्, व्यपयानम् — अपक्रमः —

विद्रावः V — उद्रावः — आशयः

Bh, Pañcat, Bhag, etc — परित्राणम् Mn, MBh, etc — प्रच्युतत्वम्

— वक्रमः — संदावः — सृगलिः

सुपलायितम्

retreated adj निवृत्त MBh, परिवृत्त W,

आवृत्त — अपश्रित MBh, W — प्रच्युत W.

निवर्तिन् परिवर्तिन्

अनावृत्त . .

अपसरणम् = अपसरणम् — अपसरणम् .

निवर्तनम् . निवर्तनम् 47,

अनपक्रामः .

प्रतिकारः = प्रतिनिष्क्रयः — विरुद्धि — — प्रतिकार्यम्

MBh 1.6.25 , प्रतिकारः , प्रतिक्रिया

पुनःप्रत्युपकारः (reward or punishment) फलम्

(ifc f आ or इ) KātyŚr, MBh, Kāv, etc .

' retribution land ' (place of reward or punishment .

(i. e. heaven or hell,) फलभूमि फलभूमि .

फलभूमि (i. e. heaven or hell) फलभूमि वक्रोभू वक्रोभिवति .

MBh, Sch .

प्रतीप $f(\text{आ}) -$ (said of planets)

वक्र $f(\text{आ})$ Sūryas, Var, etc .

The apparent retrograde motion of a planet वक्रम्

Sūrya, Var, etc. apparent r. motion (said of the course

of a planet) वक्रगति being in a particular

period of the r. course (of a planet) कुटिलगति

ing on an apparently r. course (of a planet) वक्रित

period of the r. motion (of a planet) वक्रग, वक्रगत

Sūryas, Var, etc. , वक्रगति वक्रगमन (in

ron) r. motion वक्रता Sūryas a r. movement प्रतीपगति

प्रतीपगति, Bob, प्रतीपगमनम् Venus, Bob .

retrograde all वक्रिन् Sūryas .

apparent retrogression (said of the course of a

planet) वक्रगति of Saturn .

according to the rule of the lion's look (i.e casting

retrospective glance while at the same time proceeding

onwards) सिंहावलोकितम् Galley, Pin, etc.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

172 अथर्ववेदः

11-11-11

1111 1000

21, 22, 23, 24

137811-1 y

[illegible]

५१५५

11-121

१॥ गंगा नदी ॥

THE

1

2015 5838

समान दर्जा

— 1910, 50-121

॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

[illegible]

... , etc ,

आनन्दरागचक्रि

प्रतिक्रमनि

१७५६

1

10

५॥१२५॥

1

1935, 1936, 1937.

[illegible]

प्राज्ञः

112755

BhP

(पुनर

1) इ. cl 2.

एली

53

आर्या. १

अरुत्ते

MBh, R, Pañcat, etc .

1 II आद्याव् आद्यावन्ति

RV, etc., SD, etc.

— आब्रज् आब्रजति ^४ RV, etc., SD, etc. — इएति अयति, अयेति (RV, etc.)MBh, R — पराभे परमा ^{११८८} — पर्ये पर्येति —

प्रतिजा — प्रतिपद् प्रतिपद्यते — प्रतिप्रतिश

प्रतिप्रतिशति — प्रति प्रत्येति RV, etc. — प्रत्यवस्था

प्रत्यावत्तेष्टे — प्रत्याब्रज् प्रत्याब्रजति RV, etc.,

समाब्रज् समाब्रजन्ते — प्रत्युत्तृ (RV, etc.)

प्रत्युत्तीर्य — प्रत्युपसृ प्रत्युपसरीति — यत्

ous (only) यातायेते 27, etc — विपरी विपरीति

विपरे (only) विपरेतन 27, etc.

विपत्यश् विपत्ययते विश (only) पुनर्

or भूयस् (only) व्याधुर् (only) व्याधुल्य 27, etc.

प्रतिपरे (only) प्रतिपरेत्य 27, etc.

संनिवृत् संनिवर्तते (27) 27, etc. —

समागम् समागच्छति (27) 27, etc. to r. from 27-

उप-इ, प्रवासात् परावृत्
प्रवासात् आ-इ, प्रवासात् 27, etc. to 27, etc. to निवृत्

निवर्तते (27) (27) (27) or without प्रति or dat.) to

^{r.}
home (said esp o. Brahmacarin or young Brahmin student

of the Ved who has returned home after completing his

studies in the house of a preceptor ।समावृत समावर्तते

अपरा, etc, — प्रतिव्रजं प्रतिव्रजति शब्दः —

अभिसमावृत/ed TPr, etc, उपसमावृत उपसमावर्तते

TBr 3.2.1.5, SBr 3 to r. i.e. come back or home वल्

cl 1 (Shikhar 14. 2) वलते (oftener वलति)

Attence to 1. 1. . . . वल् cl 1 (Shikhar 14. 2)

0) वलते (oftener वलति) Attence to 1. 1. . . .

r. प्रतिगर्ज् प्रतिगर्जति into प्रतिया प्रतियाति

(cc) RV, etc to s. 1. 1. 1. निवृत् निवर्तते

RV, etc to s. 1. 1. 1. प्रत्याया प्रत्यायति (cc) RV, etc,

प्रतिया प्रतियाति (cc) RV, etc — प्रत्ये (cc)

RV, etc, ChUp, etc — पर्यावृत् पर्यावर्तते (cc) RV, etc,

अनुपर्यागा Alter — प्रतिभज् प्रतिभजति (cc) RV, etc,

प्रत्यवरो प्रत्यवरयति (cc) RV, etc to s. 1. 1. 1. usual be

प्रतिसंह प्रतिसंहरति, प्रतिसंहरते (with

आमानम्) to s. 1. 1. 1. प्रत्युज्जीव् प्रत्युज्जीवति

विजीव विजीवति पुनर

प्रकृतिम् या.

प्रतिदा प्रतिददाति, प्रतिदत्ते AV, etc, प्रत्यादा

प्रत्यादत्ते AV, ~~an~~, प्रत्यु ~~an~~ प्रत्यपयति

प्रतिप्रयम् प्रतिप्रयच्छति, प्रतिप्रयम्

प्रतिप्रयच्छति TS, GrSrs, Das, प्रतिप्रया प्रतिप्रयाति

IV, etc—प्रतिनिर्यत्—प्रतिनिर्यतयति—प्रतिमुच

प्रतिमुच्यते, प्रतिमुच्यति—प्रतिकृ

प्रतिकुरुते

प्रतिकरोति, , , etc.

2 II प्रतिष्ठा प्रतिदधति, प्रतिदधते

100

or 2 17, 17, 17, प्रतिसंधा प्रतिसंधते July, 19.

to answer i.e. return (in all cases) प्रातिबन्ध

प्रतिबुद्धे IV 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481

प्रत्यभिनिन्दति ॥ ॥ ॥ ॥ प्रत्यभिबद्ध

प्रत्यभिवादिते, प्रत्यभिवाद एष प्रत्यभिवादयोः त्रि .

to be retained प्रातयेया प्रतियोगिने .

समावृत्त समावृत्त्यन्त

परावर्तयति ७. (परिवर्तयति),

संनिवृत्त संनिवृत्त संनिवृत्त संनिवृत्त संनिवृत्त

विनिवर्तयति, etc., - प्रतिसंक्रमं च प्रति-

संज्ञाप्रयोगः प्रतिया

प्रतिष्ठापयन्ति (१०) २२ .

प्रत्यावृत्ति प्रत्यावृत्ति, पुनरावर्तः

प्रतिनिवृत्ति प्रतिनिवृत्ति, पुनरावृत्ति प्रतिनिवृत्ति,

प्रतिवर्तनम् निवृत्ति

पुनःप्रतिनिवर्तनम्, प्रतिनिवर्तनम्, प्रतिनिवर्तनम्,

परिवर्तः

निवृत्ति, परिवर्तनम् परिवर्तनम्

परिवर्तनम् निवृत्तम्, उपावर्तनम्

उपावृत्ति, उपावृत्ति, उपावृत्ति,

उपावृत्ति उपावृत्ति, विनिवर्तनम् विनिवर्तनम्,

संनिवर्तनम् (संनिवर्तनानि) संनिवर्तनम्, प्रतिनिवृत्त

परिवर्तनम्, विपरिवृत्ति विपरिवृत्ति,

विवर्तनम् प्रत्यागति प्रत्यागम

, पुनरागमः पुनरागमनम्

, पुनरुपागमः प्रतिगति प्रतिगमनम्

, आगति प्रत्यापति

प्रतिप्रयाणम् , प्रतिप्रयाणकम् , व्याधुटनम्

, पुनरायनम् पुनरायनम्

(anticipation) not involving any return (to world-

ly existence) निर्व्याधुति निर्व्याधुति

अनावृत्तिभय अनावृत्तिभय

निष्क्रमः , यातनम् , यातना

, वा, , — प्रतिफलः , प्रतिफलनम् — प्रतिकृति

—

प्रतिबस्तु —

प्रतिप्रणामः , प्रतिप्रैषः

प्रतिकूर —

प्रतिप्रैषः , प्रतिप्रैषः

प्रतिपाप , प्रतिपापिन्

अधिगमः , प्रतीपम् , प्रति

अनुप्राप्त - इत सम्प्रतीत .

a pupil who has returned home समावृत्तकः L r. be-

not having been noticed अगणितप्रतिमात् Sis

व्यावृत्त निवृत्त

जीवित पुनर्जीवित

Panc t. V t , पश्चात् पुनर्)EPH r. without

अगणितप्रतिमात्

सुप्रत्यावसित

निवृत्तयौवन

2 नियति ^{Th, riv}, प्रतिकृत R - प्रतिप्रोक्त

AitBr, BHP .

प्रतिदेय ^{Th, riv}, देय

4.53 , प्रतिकृतेव्य ^{Th, H riv, Samk} .

anger is to be returned प्रतिरोधितव्यम्

प्रतिताडितव्यम्

० दुर्निवृत्त . 36 .

सम्प्रवेशित

प्रतिनिवर्तित R , संनिवर्तित सम्प्रवेशित

Ref. 1st .

who returns a salutation प्रतिनमस्कार min

religious student who has not yet completed the period

not returned home असमावृत्तकः असमावृत्तकः असमावृत्तकः

अपरावृत्तिवर्तिन

आवर्तिन *mundane*

पुनरावर्तिन , अभावावर्तिन

पुनरावर्तिन , पुनश्चर , उपरत

burning अनावृत IV 10.95.14 , अनिवर्तिन

निरपवत , अपुनरन्वय , पराञ्च IV, AV, TS,

पराञ्चन

constantly increasing स्रष्टव्यम् *refn*

अवैवर्तिक

समावर्तमान , समावर्तिन्

प्रतीवर्त , प्रतिसर

निवर्तिन्

निवर्तिन् ^{returning}, विपरिवर्तिन् इ

निविवृत्सत् , निविवृत्सु

returning business प्रतिकूर ^{returning}

प्रतिजिह्वु , प्रतिजिह्वु

, प्रतिजिह्वु , प्रतिजिह्वु

प्रत्यावर्तनम् , समावर्तनम्

Mn, Sank, BhP, Sarvad, (RTL 353 ,etc), आवर्तनम्

WY 10.19.4.5 — संनिवृत्ति f Ra h, पुनर्निवर्तनम् ind Tāp-

, प्रतिनिवर्तनम् , पर्यावर्तनम् , निवर्त-

नम् , निवृत्ति , विवर्तनम्

, परावृत्ति — अनुरूपगमनम् ,

आगमनम् (—) आ — पूर्वः

— निर्वेशः

निवर्तनम्

अनागामिन् — " भूयःसन्निवृत्ति

प्रत्युज्जीवनम्

causing to return निवर्तनम् IPh, Kāv .

to return आगन्तोः Ved Inf SBr 12 .

अनुप्रतिक्लामम् — प्रतिप्रदानम्

— प्रत्यर्पणम् — निर्यातनम्

प्रतिनिर्यातनम् — प्रतिपादनम्

the act of returning a salutation प्रत्यभिवादनम्

प्रतिहननम्

प्रतिवक्षिणम्

प्रत्युपकारः

r. a purchase upon the seller (admissible in some cases by

law) क्रीतानुशयः

reunion in पुनःसंगमः Kothās — प्रतिसंधि

प्रियसमागमः

(in law) voluntary r.of kinsment (as of father and son

or brothers with each other, after partition of the family

संस्पृष्टत्वम् .

property reunited after it has been before divided

वेणि f Vas a r. kinsman (said of relatives who,

partition of the family inheritance, again live to-

tion, annulling the previous partition) संस्पृष्टिन्

Gaut, Yājñ, etc .

संधानकरण — ३ —

पुनःसंधानम् — संधानम्

इन्दुजा

आविष्कृ — प्रादुर् कृ —

विवृ विवृणोति, विवृणुते

RV, etc, अपावृ,

अपावृणोति — प्रकटाय प्रकटायति

प्राग्मील — प्राग्मीलयति — प्रकाश

प्रकाशयति (प्रकाशयते) Up, MBh, Kāv, etc —

संनिकाश — संनिकाशयति

प्रथ् प्रथयति प्रथयते —

सूच् सूचयति सूचयते —

विभू विभावयति —

— प्रतन् प्रतनोति, प्रतनुते .

आविष्कृत - प्रादुर्भूत

LBh, Kāv, etc

- विवृत नीवृत , V : , - प्रकीर्तित

- अनुशिष्ट .

अविष्कृत acquired knowledge

श्रुतिः

ind. Apas

अविष्कृत . इति श्रवणात् .

revealer n अनुराग m AitBr .

revealer of the tradition of the सम्प्रदायप्रदायक

अभिव्यक्त अभिव्यक्त .

भावबोधक भावबोधक इका

ब्रह्मभावन ब्रह्मभावन .

revealing n उद्घाटनम् Mārī, - — निर्भेदः

Māl v. 4. ¹/₂ — प्रभावना HYog .

not revealing अनिर्भेदः .

act of revealing अनुख्याति f TS, AitBr .

revel vb कथ्य caus कथयति . . . . .

to revel in मद् मद्यति मद्यते

मदति, मदते (instr)

to revel with सधं मद् (instr) .

उद्योतः —

व्याकरणम् IBh, Hariv — श्रुतम् AV, etc .

निशगम —

of the Veds वेदवतारः W Vedic r. वेदश्रुति

वेदश्रुता

यातनां दा - चि - चयते

RV 2.37.4, 9.47.2, AitBr 2.7 .

प्रतिह - प्रतिजिहीर्षति

निर्यातनम् , वैरनिर्यातनम्

वैरप्रतिक्रिया , वैरयातना , यातनम्

वैरस्य , - वैरविशुद्धि , वैरशुद्धि

वैरोद्धारः , - प्रतिकारः , प्रतिकृति

अपचिति , - जिघांसा

वैरदेयम् , प्रतिवैरम् , - प्रतिहिंसा

प्रतिपाणः

वैरप्रयातनम्.

to take revenge निर्यत् caus निर्यतयति

वैरम् pratiy प्रतिर्यत् pratiy प्रतिर्यातयति

(with वैरम् or वैराणि) to want to take r. भू

बुभूषति, बुभूषते

प्रतिकृ pratic प्रतिचिकीर्षति

desire to be revenged upon प्रतिचिकीर्षी

to be reversed प्रतिवर्त्य मन् .

जिघासु - वैर

reverser n चेत् n NV 3.60.5 .

the condition of a reverser प्रतिहन्त्रम् in the

प्रतिहन्त्रम् .

चय , चित् चित्

द्विषतप Pö: 5.2.59, 6.7.67.4.94 .

आयः , उदयः

समुदयः समुदयम् — अवक्रयः

— भोगः — प्रवेशः — शयः

महाकरः W a large r. महाकरः 177

परिभूषणः

परिभूषण (W a place where revenues are)

आयस्थानम् W आयद्वारम् कृकणः

शुण्डिकादि, आयस्थान

परिचायः W ' i. lord ' (the governor of a town or

भोगपति करः

कारः करः नृपाशः

वति W in, Pa, etc securing (i.e. by inc)

आयदर्शिन

reverberant adj नादित

inf III, etc, नादिन्

inf I Ph, Iv, etc .

प्रणु ध्वन् -- ध्वनति

प्रणु प्रणवति, प्रणवते

रस् --

रस्यति रसते

स्तन् -- स्तनति

प्रतिध्वनि - प्रतिध्वान

प्रतिध्वानम्

प्रतिवाद् - प्रतिशब्द

प्रतिनादः - अनुनादः, व्यनुनादः

प्रतिस्वनः - प्रतिश्रव

प्रतिश्रुत्वा - प्रतिश्रुत -

प्रतिव्यूहः

— पूज् — पूजयति

पूजयते and ७१ पूजति)

सम्प्रपूज् सम्प्रपूजयति सम्पूज्

सम्पूजयति सम्प्रातिपूज्

सम्प्रातिपूज्यते सम्परिपूज् सम्परिपूजयति

सम्भू सम्भावयति
— सम्परिपूज् — सम्परिपूजयति — मह्

महति, महयति

महते, महयते — समुपास्

समुपास्ते उपार्स् उपार्स्ते

78, 3B4, 1Eh, etc — भज cl 1 rarely P 1Eh, K5v, e ,

अभिज् — उपसद् उपसीदति

e c 1Eh, Ragh, etc — उपगृह् P RV : . . . . .

revere greatly अभिसम्पूज् 1Eh, Kār1P .

— आराधित — प्रतिपूजित

etc — प्रतीक (आ) L — संनत BHP.

— पूजनीय — , पूजयितव्य

, पूजित , उपास्य

उपासितव्य , भजनीय

भजितव्य (Bh), भजेन्य (Bh), भज्य (Vop)

— उपसद्य RV, AV, ŚāṅkhŚr, इज्य RāmātUp, BHP, etc.

not to be revered अपूज्य 'to be r. by monkeys'

(Mausops Kauki) कपीज्यः L to be r. with attention

उपचरितव्य

सम्मान् सम्मानयति

आभूज् , प्रतिभूज् प्रतिभूजयति

अभ्यर्च

आदृ आद्रियते

rarely poet P Pañcat, BhP, Ragh — (with inclined body)

अञ्ज् अञ्जति, अञ्जते

सम्पूजा , पूजा

अभ्यर्चनम् , अभ्यर्चा

सत्कारः , सत्कारः , प्रणमनम्

प्रणति

प्रणिपातः , आ , वन्दनम्

वन्दनी , भजनः

भजनता , शुश्रूषा

प्रतिस्नानना , नमस्या

मननम् , संसेवा , सेवा

सेवनम् — समर्पणम् —

उपचारः — अञ्जलि — उपसादनम्

अपचिति — इज्या — दुक्स्

भुति — परिग्रहः

प्रणयः L — वः (only L) — देवी W

— श्रद्धा

पर्युपासनम्

सम्प्रतिपूजा — स्वर्णम्

सुसम्भ्रमः

पर्युपासितपूर्वत्वम्

अग्रपूजा

महद्गौश्वम्

पर्युपासनम्

ठकुरः

पूजनम्

Don 8.1.67 and who hands it is.

कृतानति

यजुस्

स्वामिसेवा

स्वामिसेवा

वृद्धसेवा

वृद्धसेवित्वम्

सम्मानित

सबहुमानम् ind Kālid, Ratnāv, etc with r. सहदम्

पूजाई

सकृ

सत्कारयति सकृ सत्कारय-

ति

reverenced

पर्युपासित — नमोसेत

— अर्चित — अभ्यर्चित

अभ्यर्चित — इष्ट

अपूजित

इष्टता, इष्टत्वम्

अभ्यर्च्य

अभ्यर्चयितुम्

पूजयान

वृद्धसेविन

In 7.38 .

पूजनम् - अभ्यर्चनम्

— रामभ्यर्चनम् — गार्हि —

संस्कृत - श्री

संस्कृत - श्री कृष्णार्जुन

reverential सादर आ - वन्दार

जमस्विन् - नाम्ना - आ

प्रदोक्षण आ - दुवस्यु

reverential deportment अनुनयः .

repeatedly सादरपूर्वकम् and Pañcar — सहदरम्

and Pañcar — भक्तिपूर्वकम् (and), भक्तिपूर्वम्

(2) and .

ving repeatedly नमस्त्रिं and Jay and and .

प्रणत and .

reverently दुवायु and RV 6.51.4 .

प्रतिपूजक (प्रति) .

उपासित सम्भावित

the reverer of the Vedas or of their king लाङ्क :

Pāṇ 4.3.100, Sch .

सम्पूजक , प्रीतिपूजक — भान्

(mostly ifc, exceptionally with gen) Bhag, Ragh.

— सेविन् (only ifc) Bh, Ragh, to , सेवक

— उपचारिन् उपचारिन् ,

अनपचायितृ .

सम्मिमनयिषु .

अनपचाय्यमान the state of

सेव्यता, सेव्यत्वम् ,

प्रतिपूजना = प्रतिपूजनाम् : — प्रतिपूजा

(with gen or loc) MBh .

प्रतीपय = प्रतीपयति —

विपर्यस् विपर्यस्यते (but .

प्रतीप (आ)

— प्रतिलोम (आ), प्रतिलोमक — वाम (आ)

Kat̄h — सव्य (आ), प्रसव्य, प्रतिसव्य

I .

अतद्रूप (आ) — अर्वाचीन

(आ) — विरुद्ध, विपरीत, etc — व्यतिरेकिन

व्यपोढ w — व्यस्त .

'being the reverse of anything' विपरीत Kāv,

Kathās, etc 'born in r. order' (born of a mother belong

ing to a higher order than the latter) विलोमजं

(17), विलोमजात (18), विलोमवर्ण, विलोमोत्पन्न

in a r. direction विलोमक्रिया in

a r. direction विपरीतगति W.

to put in a r. order परित्यक्त

3
5. -
1

I विपरीत्यम् in a r. order, etc, विपरीतः

विपरीत, व्यत्ययः in a r. order, etc, व्यत्ययः

order विलोम म(आ) न व र. वि लो म क्रिया

W r. direct सव्यापसव्य W r. indirect विपरीत

गति W r. indirect व्यत्ययः (म क्रिया)

W r. direct विलोमः W r. indirect is usual or not is

वैलक्ष्यम् (म क्रिया) W .

reversed adj विपरीत ĀśvŚr, Nir, etc, विपरीतक

विपर्यय adj, विपर्यस्त AitBr, etc, विप्रतीप

विपर्यय — विलोमित adj, विलोमाक 1. — पर्यावर्तित

अपवृत्त, (ind) परावृत्त

— व्यतिक्रान्त .

in a reverse order प्रातिलोम आ. (ind and

अम् ind) 10, 12, ĀśvŚr, etc carefully विलोमाविधि

in a reverse order प्रातिक्रमः carefully in a reverse order of

अहर्व्यासम् ind .

to be reversed आवर्तनीय .

reverseness n वैलम्ब्यम् MW .

reversion adj विनिवर्त्तक Trat .

8

reversion n आवृत्ति f — प्रपञ्चः 1 .

reversion of a judgment or sentence परावृत्ति

W .

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

reverted old आवृत्त .

reverting to अनुवृत्ति f.

revi vb सम्पश सम्पश्यति, सम्पश्यते

Mn, MBh, etc .

revile vl I निन्द् cl I निन्दति cp. also

निन्दते Mn, etc, विनिन्द् विनिन्दति Mn, etc —

विगर्ह विगर्हते (rarely विगर्हति) Mn, etc cp.

विगर्हयति Mn — आक्रुश् आक्रोशति Mn, etc, अपक्रुश्

†† अभ्याक्रुश् cp., विक्रुश् विक्रोशति (cp. also)

विक्रोशते) — कुल् cl 1 कुत्स्यति ,

यति (also कुत्सयते) , rarely cl 1 कुत्सति

3.25.1, once cl 1 कुत्स्यति (3.44.1) ,

अभिकुल् 3.73.2 , अतकुल् 1 — संदूष cl 1

संदूषयति 1.1.1 — अपभाष् 5.21 , विभाष

विभाषते 1.1.1 — (1.1.1) भष् cl 1 भषति (1.1.1)

भषते (with acc) — परिशप् परिशप्ति ,

परिशपते 1.1.1 , शप् cl 1, 4 शपति, शपते,

शप्यति, शप्यते 1.1.1, 1.1.1 — परिवद् परिवदति

(also Ā) MBh, Kāv, अपवद् caus अपवादयति, अपवद्

, etc, निर्बद् निर्बदति, निर्बदते

— भर्त्स् cl 1 भर्त्सयते (MBh) भर्त्सयति (MBh)

cl 1 भर्त्सति (MBh, Kāv, etc) — विनिर्भर्त्स् (caus) cl 1

विनिर्भर्त्स्य (caus) — उपात्तम् उपात्तयते (MBh, Kāv, etc)

क्षिप् cl 1, 5 क्षिपति, क्षिपते

(caus, etc) cl 4 क्षिप्यति (caus) (MBh, Kāv, etc)

अवाक्षिप् अवाक्षिपति (MBh, Kāv, etc) ++ क्षेपाय caus

क्षेपायते w .

II अपध्वंस् अपध्वंसते (Pāṇ 1.3.32, cc.) —

अभिषज् अभिषजति (Pāṇ 1.3.32, cc.) — उदाकृ (Pāṇ 1.3.32, cc.)

Ā Pāṇ 1.3.32) Kās on Pāṇ 1.3.32 — कथ् cl 1 कथते

— निपीय् निपीयति — निवच् cl 1

निवाचयति I, निवच् — पीय् cl 1 पीयति

IV, AV, Nir 4.24, प्रतिपीय् प्रतिपीयति IV — वच्

cl 2 (Pāṇ 1.3.32) वक्ति (Pāṇ 1.3.32, cc.)

also cl 2 विवक्ति (Niriv, R — (1) विकृ विकीरति

— शस् cl 1 शसति

to revile, in return प्रत्याकुञ् प्रत्याक्रोशति

Bh .

revile adj समाकुण् — संदूषित — अभिज्ञप्त

— कुलित — सम्भर्षित

— निर्भर्षित — तर्जित

— आक्षिप्त — अवक्षिप्त — क्षिप्त

— अवभाषित — तिरस्कृत — उपालब्ध —

अपध्वस्त — अभिषक्त — पराकृष्ट

विराद्ध

not reviled अभिषिक्त

RV 1.10.37 .

to be reviled क्षेप्तव्य

RV 1.14.1, उपातद्धव्य

उपातद्धव्य Pāncat, विरूक्षणीय

RV 1.14.1 .

to be reviled in return

प्रत्याक्रोष्टव्य I .

revilla in अभिक्रोशकः, विन्दकः - विक्षेष्ट

m W → (special function of a priest at a sacrifice)

अपारः revilla, etc - विक्षेष्ट in 7.

one who reviles आक्रोशिन mf MBh 5.12.13, आक्रोष्ट

revilla, revilla, व्याक्रोशक in 7,

Sch .

reviling adj I गालिन् W → अपवादक

अपवादमान Phatt → संतर्जन Car → भर्त्सक

(ifc) L → आक्षेपक L → वक्तु Sāy

— अर्त्तन VS 30.19, दुःखिन् .

reviling in return प्रत्याक्षेपक f(ikā) Kuval r.

speech गालयः f pl, Phartṛ, Rājāt 6.157, गालयः

f pl Rājāt 7.1172 r. the gods देवपीयु AV.

reviling n I गालिदानम् Rājat 7.305, गालिप्रदानम्

Prob 2. $\frac{37}{38}$, Sch , गालनम् MTh 12.68.31, Sch, MCo

3.110 → आक्रोशः (Vir, Pān, Gaut, Āp, etc), व्याक्रोशः

Prob, व्याक्रोशी Cat , व्यवक्रोशनम् W , विकृष्टम्

L, विक्रोशनम् W , अपक्रोशः L , क्षेपः (Pān

3.1.26 & 5.4.46) MTh 1.555, 3.631, Yājñ 3.204 & 211 ,

अवक्षेपः Pān 3.73 Comm, अवक्षेपणम् Pān 5.3.95 &

6.2.195 , आक्षेपणम् Vishnus , आक्षेपः InP,

etc , विक्षेपः Ther → स्वकीकारः Kād, Sāntiś,

Kathās, स्वकीकृति f Kathās 13.157 → विदूषणम् W

— वृत्त्यनम् Pāṇ, Mn 6.103 → (the act of) संतर्जनम्,

संतर्जना IPh, Kām, Bh → परिवदनम् W ,

अपवादः → निन्दा Af, Mn, IPh, etc → परिशप्तम्

परिशप्तः W , शपनम् W , शपयिः (and

शपयिम् g अर्घ्यादि i/c f आ) L , शप्यः L.

II अनुवादः L → कटु n v → गोपनम् W

— प्रतिलाभितम् — विप्लवम् 10jī, Sch — शमनम्

W.

reviling others परनिन्दा

IV, परपरिवादः

Panc

violent r. विकुल्पा

MBh.

revision कार्यदर्शनम् Mn 8.9. & 23.

revival n संजीवः - समुद्भवः Mn .

revival of ~~xxxx~~ a dead person मृतसंजीवनम् Mn 8.9. & 23.

मृतसंजीवनी det.

revire vb I प्रत्युद्जीव् प्रप्रत्युद्जीवति Hantv,

रथः, ~~संजीव~~ संजीव संजीवति (cp. also संजीवते)

Str. ~~जीव~~ जीव cl 1 जीवति (cp. also $\bar{A}$)

Percent 4.5. $\frac{0}{1}$, WPF 4.5.51, विजिव् विजीवति

उज्जीव उज्जीवति Bhett, 17th प्रत्याक्षस्

प्रत्ययश्चसिति ~~iv~~, ~~v~~, etc , आध्वस् आध्वसिति,

आश्वसाते, आश्वसते   11th, 12, 13th, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 84

to , समाध्वस्य समाध्वसिति, समाध्वसति m, n, v, etc,

समुच्छ्वस् समुच्छ्वसिति, समुच्छ्वसति Kath^s नवीकृ

MRh, RV, etc → प्रत्यागम् प्रत्यागच्छति

MRh.

II आह्लाद् caus आह्लादयति MRh, Ragh, Rāj^t,

etc → निवृत् निवर्तते MRh, RV, etc → संधुक्ष्

संधुक्षते

MRh, Rāj^t → समीर्

caus समीरय-

ति, समीरयते ŚBr.

to revive a fainting person (by sprinkling water)

उद्विज् caus उद्वेजयति

Sus^r to r. the scent (of

संज्ञा) बुध् caus बोधयति, बोधयते verbs.

to be revived नवीभू Rev, Reth's.

to cause to revive समाधिस् caus समाधाययति^R

1000, II, etc , उल्लासय Mon उल्लासयति

1000, etc.

revived adj प्रत्याश्वस्त R, Pāṇy, R, समाश्वस्त

R, Kāthās, समाश्वसित R, P, श्वसित R, Kāthās,

उद्धसित

R, Pāṇy, Kāthās, R, etc, संग्रह R:

to be revived समाश्वस्य R, Kāthās.

revivify vb प्रत्युज्जीव् caus प्रत्युज्जीवयति

Pāṇcat.—अभिजन् caus अभिजनयति (with

आभिज्ञानम्) Sarvad.

revivifying n प्रत्युज्जीवनम् MBh, Kād.

reviving adj आश्वासिन्

Śak 35 a न आह्लादक

Kathās.

reviving the dead मृतसंजीविन्

Bhpr, Rasēdrac

मृतसंजीवक

BhP

, मृतसंजीवन

Kathās.

reviving n प्रत्युज्जीवनम् ^{MPH, Kād, Bālat}, (the act

of) संजीवनम् ^{MPH, Kāv, etc}, (the act of) संजीवः

— आश्वासनम् — आह्लादः .

reviving of an evaporated scent प्रबोधनम् I ,

प्रबोधः ^{VarBr3} r. the scent of a faded perfume

अनुबोधः .

causing to revive आश्वासनम् .

revoke vb प्रत्यवग्रह् प्रत्यवगृह्णाति R → प्रत्यादा

प्रत्यादत्ते MBh → वितथं कृ .

revolt vb प्रत्युच्छि प्रत्युच्छ्रयते S'r.

revolt n उपिच्छः Rājat → विप्लवः Kāv,

Rājat .

causative revolt विरोधकृत् mfn Yājñ, Sch., विरोधकृत्

mfn Yājñ, Sch.

revolution n व्योमत्स pl(आ)n संक्षार, etc.

MBh, etc.

revolution n I भ्रमणम् MBh, Var च परिव्रान्ति

चक्रगति परिवृत्ति MBh, etc

आवर्तकः

, परिवर्तनम् MBh, etc, विवृत्ति परि पर्ययः

MBh, etc, विपर्ययः पर्ययः पर्ययः

-पर्याप्तः ॥, ॥॥ - पर्याप्तम् ॥॥ - संस्कृते

f AshtāvS, BhP.

any thing that has made its revolution पर्यागत

in TS completing a r. in a year (as the sun) संवत्सर-
भूमि

in BhP a given r. of time कालचक्रम् word

and evil things occurring within the r. of time

कालान्तरावृत्तिशुभाशुभानि n pl measured by the

r. of the sun (a year) तैर्यग्यनिक in Lity 4.2.7,

Midāms 5.12 r. of a constellation आर्क्षवर्षः L (in

astron.) the r. of a heavenly body through its orbit

पूरणम् Sūryas 'r. of all the seasons' (a year)

सर्वर्तुपरिवर्तः L the r. of a planet भगमः Heat

, भगवः Sūryas, Var r. (of a planet etc.) परिवर्तः

Sūryas the r. of birds आवृत्ति f Rep the r.

of the seasons ऋतुपर्यायः, ऋतुवृत्ति f L the

r. of the world संसारपरिवर्तनम् the r. of time

कालपर्ययः

The sun's annual r. (opposed to the diurnal

nal revolution in which it rises and sets vertically)

तिर्यगयनम्

see तिर्यगयनिक the side r. (of a

planet) पर्ययः

Ganit.

the sidereal revolution

पर्यगा

(only astron.)

पर्यगात् 3 21 पर्यागुर) Ann.

general revolution in a country पाकः

v.

revolve vb परिभ्रम् परिभ्रमति, परिभ्राम्यते cp. also

परिभ्राम्यते) RevUp, Reviv, R, CP, also with गण्डलम्,

(as stems) भ्रम् cl 1 भ्रमति (cp. also भ्रमते)

cl 4 भ्राम्यति, भ्रम्यति

Rev, Reviv, Goryes—

परिवृत् परिवर्तते

(cp. परिवर्तति also) RI,

etc , सम्परिवृत् सम्परिवर्तते

Rev, Reviv, R, etc

, आवृत् आवर्तते

RI, RI, RI, CP, CP, Rev,

Reviv, R, etc , विपरिवृत् विपरिवर्तते

Rev,

वृत् cl 1 वर्तते (rarely वर्तति) RV, etc.,

वृत् Intens वर्वर्त्ति, वरीवर्त्ति, वरिवर्त्त्यते, वरीवर्त्तते

IV, ६२, १०५, व्यावृत् व्यावर्त्तते (rarely P) RV,

विवृत् विवर्त्तते (rarely P) RV

(अनुपर्यागा After परिपु परिप्लवते

-- पत्यङ्गु pass. पत्यङ्गुयते SBh

(as the heavenly bodies) सम्प्रया सम्प्रयाति SBh.

to revolve after अन्वावृत् VS, etc.

to cause to revolve विपरिवृत् caus विपरिवर्त्तयति

RV, etc., वृत् caus वर्त्तयति RV, etc.,

भ्रम् CSHS भ्रामयति, भ्रमयति 3a, 10th, 15v,

etc , संवृत् CSHS संवर्तयति 7, etc.

revolved adj परिवृत्त 10th, 15v, 3c, also

परिवृत्तक 15 ऋष्यादि , परिवर्तित 10th, 15v

etc , पर्यागत 15.

made to revolve व्यावर्तित 15.

revolving adj भ्रमि

, भ्रामरिन्

परिवर्तिन् rev, r, etc, आवर्तमान, अवर्तिन

विवर्तिन् rev, r, etc, विवर्तिन

घूर्णीयमान

revolving in a year (as the sun) संवत्सरभ्रमि World

self-r. स्वयंभ्रमि, स्वयंभ्रमिन्

ThP.

revolving n (as of wheels) परिभ्रमणम् Brh, भ्रमः

(ifc f3a) Brh, Sūryas, Hest , परिवर्तः Sūryas ,

आवृत्ति f Br, Hē Br, etc , (in the wind) आवर्तः

L , आवर्तः Br, Brh, Br , परावृत्ति f Brh

व्यावर्तनम् W , व्यावर्तः W , पर्यायः Kātyśr.

'the revolving one' (H. of the sky) विवर्तः VC,

VC the state of r. on one wheel (said of the sun)

एकचक्रवर्तिता .

to begin revolving

भ्रमाय

Nom

भ्रमायते .

reward vb II

दुवस्य

Nom

दुवस्यति

RV 3.2.8,

etc - निर्विश् निर्विशति

परिक्री

(only

परिक्रीणान्) भ्रातृ ,

यत्

caus (rarely Ā)

यातयते

V, etc.

to be rewarded at the hands of भुज् cl 7 (Chāṭap)

22.17) भुनक्ति, भुङ्क्ते (rarely cl 3 भुञ्जति, भुञ्जते)

(gen.) RV, etc to be r. for भुज् cl 7 (Chāṭap 29.

17) भुनक्ति, भुङ्क्ते (rarely cl 6 भुञ्जति, भुञ्जते)

(acc) RV, etc.

revel n I पारितोषिकम् RV, Rājāt — वरः

(rarely वरम् ifc f आ) RV, etc — फलोदयः

In, Rājā, R, etc, , फलम् (ifc f आ or द्वे)

Rājā, RV, RV, etc , फलयोगः RV, R — (offered

to the Guru) दक्षिणा RV 5, Rājā 5.20, Kathās 4.93

f , दक्षिणा RV 8.24.21 , उदकः . .

II आपादः Chlp , तनक Godhp, धूमशिखा

as , निर्वेशः In 6.4 (v.1. निर्देश and निर्देश

— निष्क्रयः in, etc — पणः (ic f आ) etc,

Briceh, Kathās — पूतम् etc , पूर्ति f

W, etc — प्रतिकारः in, Kathās, Mājet — प्रतीवाहः

Gopar, Maus — भव्यम् Ragh, Dhūrtan — भाग्यम् ,

भाग्यानि n pl etc — मीढम् W — मघः W

— वाजः W, VS, W, pañcavār — सनि m f W, W

VS, Tr , सनित्वन् n V — सिन्धुम् — सुकृतम् W

abounding in sacrificiial rewards (sacrifice) दीक्षणावत

as a reward दुवेयु ind IV 7.10

14, 5 attended with an equal r. समानदक्षिण mn

attended with rich rewards भूरिदक्षिण mn

the being connected with reward फलसंयोगः Jain

bondage of ritual r. दीक्षणाबंधः Tattvas bringing a r.

फलप्रद mn bringing a rich r. महाफल mf(आ) n

bringing great r. बृहत्फल mn L bringing r.

व्युष्टिमत् afn 10th claiming the r. of penitential acts

निदानम् L connected with r. फलसंयुक्त afn

Kātyār , फलयुक्त afn Kātyār deserving a r. धनार्थ

afn 10 deserving of a xxx r. मेधस्याति f IV, Comm

(not in 3ay) desire of future r. फलप्रेषा Boar

desire of r. फलकामः Jain desirous of a r. पूर्तिकाम

afn IV , फलकांक्षिन् afn 10th , सनिकाम afn

V enjoying the r. for फलिक afn (11c) 10th the

experiencing a r. m̐x for सदित्कारः (en) WhP finding

rich r. वाजद्रविणस् m̐n W gaining of a r. मेधसाति

f V form (not in Sāy) giving a hundred-fold r. शतद-
क्षिण

m̐n W the giver r. वरदानम् ĀsvGr. giving rewards

धनदायिन् m̐n SamUp granting the reward of a sacrifi-

ce m̐xx (Vishnu) यज्ञफलद m̐n ĀsvGr a greater

r. फलभूयस्त्वम् ĀsvGr a great r. महाफलम् Mn

having light as its r. स्वमीच्छ m̐n W having a t

as a r. तत्फल refn W in relation to the r.

फलतः ind least not striving off any r. निरामिष

refn Lalit partaking of a r. फलभागिन् refn In 3.143

a poet who writes for r. दोष्ट n L received as

r. पणकृत refn most r. for व्युष्टि f (gen

loc or comp) with, &c a r. given to a person in

lieu of wages (for the performance of a duty for which

payment is improper) भूतिरूपम् refn sharing in a r.

फलभाज् acc ICH visiting for r. सनायु acc IV,

paid worldly r. लोकपत्ति f Jātaka worthy of a

r. वरयोग्य acc(आ)n part.

to give as a reward दुवस्य Nom दुवस्यति N

1.119.10 to obtain r. फली-भू फली भवति Imprec.

Sch.!

to be rewarded निर्वष्टव्या mfi MBh .

rewarder n पुनर्दातृ n Isvār.

rewarding सुख फलद

f (आ) सुख, इत्यादि,

Kathās, etc.

rewarding n पूतम्

IV, etc., पूति

f IV,

ES , प्रतिनियतिनम् L.

revelation n अनुषेकः, अनुषेयनम् L

rhetoric n (etc.) अलंकारशास्त्रम् → साहित्यम् Sāh

Cat — वाङ्मयम् RPrāt, Sāh, etc.

any work explaining the figures of rhetoric शास्त्रम् साहित्यम्

IV a figure of r. दीप्यकम् L a kind of Alankāra or

figure of r. वाङ्मयम् RPrāt, Sāh, etc. a kind of r. figure

स्मरणम् for a memory of r. अलङ्कारवाच्यम् a kind

of figure in r. उत्तरम् , उपमा Cāh, Kvyāid,

etc , शुक्लानुमानम् L , (the subtle expression

of an intended act) सूक्ष्मः Cat , शुक्लपद्धति f L

a kind of r. figure शङ्खितलक्ष्यम् Māla, Sch a writer on

r. अलङ्कारिकः Śis, Sch.

rhetorical adj वाङ्मय W .

a kind of rhetorical figure अन्तर्दीपकम्, ^{११} कृतवापद्वृत्ति

Common on Vāṣṭy , गति f Sarasv 2.3 , पञ्चवाक्यम्

Pratya , द्वाया Sarasv 2.5 , रत्नावली Kuv 1

विद्यलङ्कारः, विद्यलङ्क्रिया as, 1ch , शर्या (11c fआ)

a particular class of r. figures (throwing light up-

on an idea) दीपकम् Śh, Kuv 1 r. composition साहित्यम्

Śh, 1st , शर्या (11c fआ) Kā Introd 3.3 11c r.

figure called /yatireka⁹ व्यतिरेकालंकारः. W a r. figure

(using a word which involves the ~~XXXXXX~~ meaning of the word

word previously used, as 'white ones' for white horses' !

'lances' for men with lances') अजहस्वाङ्गि r. ornament

अलङ्कृति r Sāh, Lāvya, अलङ्क्रिया .

rhetorician n काव्यमीमांसकः Comm on Śak.

rhyme n स्लेष्मन n र, रि, री, रू, री, etc.

प्रेमपातनम्

rhyme n स्लेष्मन n I — स्नेहम् n I .

the concrete rhyme of the eyes ~~पिञ्जलम्~~ पिञ्जलः I

excretion of r. मयः I.

रामायण वातोपसृष्ट वात, वातकिन्

वात, वातिक I, वातश्लेष्म I, वातसह-

I, वातसह, वातुल, वातूल (आ) I

रुडुवात Car 6.26 — पवनाहत W.

वात वातात्मक

वात वातरुडुका Car 7.1 ins

आशरीकम 10.14.10 वात वात

आशरीकम

वातः

वातः, वायुः, रजः

रजः

वातः, वायुः, रजः

रजः, वातः, वायुः

अनिलामयः, अनिलः — पवनव्याधिः

अङ्गुष्ठमर्दः, अङ्गुष्ठमर्दः — आङ्गुष्ठमर्दः

चलातङ्गुः

वातगुल्मः

(called the wind-blow) वातरक्तः

अङ्गुष्ठमर्दप्रशमनम्

वातगुल्मः

वातगुल्मः

वाताहति ५ ॥ अङ्गमेद ॥ ॥

॥ वातपित्तम ॥ ॥ आयुरोगिन ॥

॥ ॥ ॥ गृध्रसी ॥

॥ ॥ ॥ ॥ वातसह ॥ (आ)

L, वातशोगिन VarBrS.

प्रत्यग्रगन्धा I, प्रियदा

गण्डकः , गाण्डी

वज्रगन्धि, गण्डः, गण्डाङ्गः — मुखशङ्काः

— श्वङ्गिण 1.10.11, 1.16.00 / 07, 00,

श्वङ्गः 1.10.11, 1.16.00 (श्वङ्गः), विमानः,

श्वङ्गादिः 1.10.11, श्वङ्गविषाणः

गुरेणालिन m , लुङ्मुसः , लुङ्गः .

II एकचरः I → क्रोडीमुसः → क्रोधिन्

— गजनक्रः I → गणेसाहः → तैलिकः → दीहित्रम्

→ वज्रचर्मन् → वनोसाहः → वाक्षीणसः,

वाक्षीणसकः MBh, R, MärkP , वाक्षीणसः TS, Āpast ,

(... - ik...)

वाक्षीणसः , , इनीसाहः , गण्डक (1.1.

स्वनीसाहः , स्वनीसाहः , गण्डक ,

coming from a rhinoceros (as armour made of rhinoceros

रवाङ्ग

rhinoceros-horn

rhinoceros-horn

रवाङ्गधेनु f L , रवाङ्गधेनुका Kāḍ.

rhinoceros-horn n रवाङ्गः L

rhomboid = खड्गमिषम

1.259.

rhomboid = समद्विभुजः, समद्विभुजम्

a rhomboid having 2 sides equal समद्विभुजः

समद्विभुजम्

समचतुर्भुजः, समचतुर्भुजम्

rhythm n कण्ठम् Num.

final rhythm of a verse वृत्ति f (v.l. for वृत्ति)

वृत्तिक, वृत्तिन

(12)

तृत्तगन्धि, तृत्तगन्धिन्

rhythmic adj विश्रितपद ind.

तालबद्ध, तालशुद्ध

kind of simple but rhythmic^{al} prose composition

वृत्तकर्म

Cat.

परीक्षा

पार्श्विका = , पार्श्वकः पार्श्वी, पार्श्वोस्थ n Sy.

पृष्टि f IV, 10 (पृष्टि 1.1.34) vs, Sdr (of an

umbrella) झाका झाका   SBr, etc , (of which six are en-

with the r. सुपाश्वरि and with the r.

with the r. पृष्टिसावय and the r. a lesser rib उपपाश्वरिः

a multitude of ribs पार्श्वम् W on the r. पृष्टितः

and the r. a part of the body near the r. अनुवृज of

the r. 2.4.12 the r. of a part पादारकः, पादालिन्दः L

पालिन्दः L the r. of a lesser अश्वपरशु L

MaitrS the r. of any animal वडि f W, Dr, SrS, DhF,

वडि the r. of a lesser पालिन्दः L पालिन्दः

वडि पेकिन्दः

निपक्षति VS (an umbrella) having

मृष्टशकाक अष्टशकाक

हसृष्टि

ribbon n पाटिका Rājat, Mathās, Dhṛ , (tied

round the wrist of a bride ~~and~~ or bridegroom bef

2) कङ्कणम (कङ्कणः L) Hear.

a ribbon used as an ornament worn round the wrist or x

neck at nuptials प्रतिसरः (ifc fआ) AV, etc, प्रतिसरा

Var, Dharmas 5, प्रतिसरम् g अर्धचन्द्रि .

ribbon-miter n पाटिकावायकः R .

a ribulet of ghee घृतकुल्या SBr 11.

according to the यशचर्म and the beginning

like a यशम in (day) Aitar 5.9.6 consisting of

1. verses यशमय in Aitar, 5.9.6, यशमय

5.9.6, यशमय in Kath containing no R. अनुक्, अनुक्

in Pāṇ 3.4.74, Kāś from a xx R. यशक्तः in Aitar, 5.9.6,

etc having the beginning of a R. यशम in Aitar

5.9.6 a bundle of R. यशचर्म is not in conformity with

the R. अनुचर्म in Uitrs one R. verse after the

other अवधः, अवराः and Altir, Sādhār, Goon,

to possessing four R. verses i.e. obtaining the merit

suggested to them चतुर्विध - in Sādhār praised in R.

verses अगम in Rir relating to the R. आर्च

(ई) in R.-like अगम in Corn on Pān 7.4.38,

(R. of Indra) अर्चिषमः (Rir) AV the R. on which

Svara-sūman is based स्वरयौनि in R Sādhār the R.

verses and the Sūmans अक्सामे in AV 10.114.6, AV

14.1.11, TC, SBr, etc. a song consisting of 1.1.1e stanzas

वेदगाथा Hija 3. 14 with reference to a R. वेदथः

ind AitBr, SBr, etc.

rice n I तण्डुलः

(अर्थविवरि) AV 10 f

Ar, AitBr, etc — जीहि n AV, etc, जीहिष्ठः L —

(of ten varieties) शालि n (according to some also f)

Mn, MBh, etc, शाक्यः m pl B.

II ^{११}कदारः L — गारित्रम् Un 4.170 — जीवसाधनम्

L — तिहुन m Un Vr — धान्योत्तमः L — नृपाप्रियः

(only L) — नेमः — मथुरः L — रुच्यः (only

L) — लूनि f Un 4.105, Sch, जीहि — वानम् (only

L) → सुकुमारकः ~~III~~ → स्तम्बकरि m L ,

'arr asle as rice mixed with a sesamum' (an embrace)

तिलतण्डुलकम L ~~XXXXXXXX~~ beardless ~~xxx~~ r. without any

awn निष्ठूलकः L beardless r. त्रीहिक mfn Pān 5.

2.116, त्रीहिक mfn g तुन्दादि belonging to boiled

r. ओदनीय, ओदन्य mfn gana अपूषादि Pān 5.

1.4 'the best of corn' a kind of r. धान्यश्रेष्ठम् L

'the best of grain' r. धान्योत्तमः L a lack kind of

r. कालशालि m L a black sort of r. कृष्णशीहि m

KatyCr, Susr , कृष्णशालि m L , कृष्णषष्टिकः, कृष्ण-^{षष्टिका}

SānavBr black r. सौवसरः L boiled r. ओदनः,

ओदनम् IV, IV, Śr, etc , कल्मोदनम् Prich ,

अमृतम् L , प्रसादनम् L , अहम् L , अनस

n L , कुरु m L , कुरम् Expr , कूरः, कूरम्

L , दीदीति L , दीदिवि , दीदिवि m n L ,

पाज L , भिरसा L boiled r. and coarse sugar

११
गुडादनम्

Yājñ 1.305, गुडादन

MB 13.112 boiled

r. distributed to Brāhmins and esp. to the chief priest at

a sacrifice ११
गुडादनः AV, TS, Br, ŚrS boiled r. in

a cooking vessel रथालीपुलाकः burnt r. ज्वाला L con-

posed of boiled r. अन्नमय mfn(ई)n the condition of r.

शालिता, शालित्वम्

IV consisting of boiled r.

ओदनीय, ओदन्य

mfn gana अपूपादि Pān 5.1.4

consisting of large r. महात्नीहिमय mfn Heat consisting

of r. जीहिभय mf(ई) ŚBr. 1.1.11 , जीह्य mf

mf , धान्यमय mf(ई) n Heat cooked r. भिरसरा,

भिरसरा L, ~~xxx~~ भिष्मिका, भिष्मिरा, भिष्मिषा derived

From r. शालिक mf Heat a Dropa of r. जीहिद्रोणः

eating r. cooked with milk (as an infant eating milk and

food) क्षीरान्नाद mf Śr. eating sacrificial food (r.)

हविष्यभक्ष mf Śāṅkh. . हविष्यभुज mf In

11.73, हविष्यारीण mf In 11.219 a field of r. जीहि

m Āpśr . ^{१११} नेहयम L a fine sort of r. अणुनीहि

m L the fire on which t r. for the priests is boiled

आहोदैनिकः (scil or with अग्नि) Āpśr fit ~~xx~~ for r. (as

a field) ^{१११} नेहय mfn Paṇ 5.2.2 food, especially

boiled r. अन्नम food made of germinant r. जीवरण्डुल

m or n scil औदन Āpśr 1.7.12 forced r. कुत्माषम

L fragrant r. गन्धालु m L . गन्धतण्डुलः L .

गन्धशावि m Daś 11.175 , गन्धबहुलः L , फलमैत्तमः

L the fruit of r. काव्यनकः L full-grown r. मधुशालि

n IV germinant r. जीवतण्डुल mfn Hairs 1, Hairs grain

of r. (not mentioned in IV, but in IV named to neither with

Yava, Haska on tile) जीहयः m pl IV, etc ground

r. boiled in water फेनकः L, फेनका (a field)

grown with r. जीहिन् mfn Śis , (as a field) जीहिमत

mfn Śis, ch , जीहिक mfn sal a handful of r.

पारिः (only L) having r. जीहिक mfn Pan

5,2.116, त्रीहिल mn g तुन्दारि a heap of r. हुण्डि

nc L, पिण्डित ~~xxx~~ a nap of r. (like a

cow) to be presented to a Brāhman धान्यधेनु f HW not

r. तप्तान्नम W a kind of dark-coloured r. सितैतरः L

a kind of dish (made of r. and pease etc.) खिच्चा Lpr,

खिचि f, खिच्ची Gal a kind of fine r. सूक्ष्मशालि

m L a kind of fragrant r. केल्माण्डु L a kind of

large r. स्थूलशालि m L, महाशालि m Suér a kind

mix of red r. हायनकः Car , हायनः Mairs,

Dr, tyr a hind o' r. अङ्गुभः L , केदमः

Susr , केदमकः Susr, काकलकम Susr , कुकुराण्डः

Gal . कुकुराण्डकः Susr, Dror . कुङ्कुमाकृति m Gal,

कृष्णामुरवतण्डुलः Gal , केदारकः Susr , कोमलतण्डुलः

Gal | क्षविका W , गन्धनः Car 1.27.10,

गन्धतण्डुल , गन्धशालि , गारुड mfn Gal ,

गीरः Gal , गीरकः Gal, गीर , गीरशालि

n VarHogor 7.4 , जतुमुरवः Suśr 1.46.1.9 , तपनीयः

Car 1.27 , तिरिमः , तिरियः L , तूर्णिकः Car 1.

27.4 , त्रिपुरा Gal , ददुरः Car 1.27 , दीर्घ-
शूरकम्

L , राजान्न , दीर्घशूकः , दीर्घशूकः L , दूषिका

Suśr , धान्यश्रेष्ठम् L , नन्दिमुरवः Suśr ,

नन्दिमुरवः Suśr , नृपान्नम् L , पतंग in

Car , (ripening in the rains) पाटलः Suśr , पाटलि

n f L , पाण्डुकः ~~Suśr~~ Suśr , पाण्डुकः Car,

पारापतकः Suśr , पीतकेशरः Sal , पुण्डरीकः Suśr

पुष्पाण्डः , पुष्पाण्डकः Sal , प्रमोदः also प्रमोदम्

Sal , प्रमोदकः Suśr, Car, षष्टिका , प्रमोदिन m

Vāgbh, प्रमोदकः , पाह्लादः Sal , मुण्डनकः L,

मुण्डशावि n L , रम्भा L , राजधान्यम् VarBrS

राजसूयम् L , राजार्हा L , राजान्न , राजैष्टम्

लङ्गुलः
L , ~~रजैष्टम्~~ Car , लावाक्षः , लावाक्षकः Sangit

लोहवालः Car, Vāgbh , लोहितः Bhpr , लोहितकः

Car, लीहिसः L. लीहिसः Car, लीहिसः

L, वरकः L, वचरी V, शकुनाहत man

Car, शकुनाहत m L, शाकामुखः Car, शीतभीमः

Car, Vigh, श्वेततण्डुलः L, साशामुखः Car.

सूकरकः VarBrS. सूचकः only L, सूचिशालि

m L, हस्वतण्डुलः L, (common of Madras) गर्भुच्छदः,

गर्भुटिका, गर्भुटिका L, गर्भुटी Car 1.27.14 (चमूटी).

(having ears ~~like~~ coloured like nodura flowers) रोक्षपुष्पिणी

L a kind of r. of quick growth षष्टिशतः m L, षष्टिक

, षष्टिजः, षष्टिक, षष्टिवासरजः L, षष्टि

स्निग्धतण्डुलः L a kind of r. (perhaps that called Boro,

cut in March or April) तैरवः L a kind of r. ripe-

ning in 60 days सर्वसङ्गतः L a kind of r. (ripening

in cold season) कलामकः L a kind of r. ripening

within two months मासद्वयसङ्गतः L a kind of r. (sown

in May and June and ripening in December or January) कलाम

Susr, Ragh, etc a kind of r. (which takes a year to ~~ripen~~

ripen) महाबुडाः L a kind of r. with small grains

प्रसातिकाः I pl Kāṣṭh a kind of shashṭika r. तनेनु

Kpr a kind of wild r. वृषावाहः L , मुनिसैवितः

L , सैव्या L large r. महाव्रीहि n TS, Ait r

etc , स्थूलतण्डुलः L , स्थूलाङ्गुः L 'long-r.' (a kind

of rice) दीर्घकूरकम् L, राजान्न a lump of boiled

r. kneaded into a ball सिक्थः, सिक्थम् (ic f आ)

Antiles, सिक्कः , सिक्कम् (100 f अका or इका)

Heat a lump of xi r. हुण्डि m f L, पिण्डित made of

r. त्रीहिमय mf (ई) n SBr, 133h , त्रेहय mfn IV ,

त्रेह mfn g बिब्वादि marsh-produced kind of r. कर्द-

मोक्षवः L mixed with r. त्रीहिमत mfn Asv-

Gr new r. नवान्नाम AitBr, Mn possessing much r. बहुत्रीहि

mfn 'ot-tailed', a kind of r. द्यपुच्छः Gal. 'produced

out of r.' (arrack) अन्नयानि Kāv provided with boiled

औदनवत mfn IS 2 putting r. into a child's mouth

for the first time (one of the 32 Sāskāras) अन्नप्राशनः,

अन्नप्राशनम् Mn 2.34. Yājñ 1.1 receiving boiled r. औदनिक

mf(इ)n Kās on Pāṇ 4.4.67 relating to a Droṇa of r.

शीहिहैणिक mfn IS xix r. and barley शीहियवी mfn

शीहियवः m pl (AV, Śr), शीहियवम् IS r. boiled

and fried in ghee भक्षजा, भक्षजी Ganar r. boiled

and then fried भृष्टान्नम् W r. boiled in milk with

sugar (offered to deceased ancestors) परमान्नम् Early,

Var, etc r. boiled in milk sugar (offered to gods) परमान्नम्

Early, Var, etc r. boiled in water सालि कीदनः, सालि कीदनम्

Early r. boiled with milk क्षीरादनः (Pāṇ 2.1.34, Hās)

ŚBr 2.5.3.4, 11.5.5, 14, Kauś, Śuśr ri r. boiled with

water उदकीदनम् Pāṇ 4.3.60, r. उदीदनः ŚBr, Pāṇ

6.3.60 r. burnt by cooking in a sauceron सिद्धी L

r. cast upon people by Brahmins in bestowing a blessing at

aripara etc मङ्गलाक्षताः r pl 137 r. cooked with milk

क्षीरान्नम् sub s r. field धान्यक्षेत्रम् W,

lāty r. scattered by threshing धान्यचमसः L 'r. house'

(a shed where rice or other grain is stored) व्रीह्यगारम्

L r. in the ear वैधकम् W r. in the husk शुष्कान्नम्

aripara r. in whole grains slightly boiled सारतण्डुलः

lātyor r. mixed with milk दुग्धबीजा L r. mixed with

season पूर्णम् Yājñ 1.303 r. prepared with kadhi

दध्यन्नाम Yājñ 1.108 r. ripening in autumn शरद्धालि

m Rājast r. ripening in the month Rārtika (forming the

principal harvest in India) कार्तिकशालि m W r.

ripening in the ~~xx~~ rainy season त्रीहि m W r.

ripening quickly in the rainy season आशुत्रीहि m, आशु

m n Śr, KātyŚr, L r. scalded with hot water and then

dried over a fire and ground in a mortar पुपुथुकः, पुपुथुकम्

Śr, Śr, Śr, पुपुथुकः Śr, Śr r. sprinkled with

shee ^{११} दुतीदनम् (Rāj 2.1.34, Sch) Āśv 1, Śānti 1.37

r. underscribe of its name अनन्तम् Śr 14 r. अनन्तम्

after fermentation अम्बसारम् rice with sesamum seeds

तिन्नान्तम् L Shastika rice cooked with n. क्षीरपाण्डिकम्

Rāj 1.303 e shed where r. is stored वीह्यगारम् L a

small particle of r. क्षुद्रः L small r. पोतशालि r

L corn r. कुण्डगौळम् , कुण्डगौळः W ^{शाक्य} corn with r.

न (ई) n पालार , (as a field) नैहय न n 1.1.1

the state of r. शाकिता, शाविलम् IV the time of reap-

ing r. श्रीहिक्ता L together with r. सहोदन mfn

Isydr treating of a group of r. श्रीहिक्ता mfn IV

the water of boiled r. three days old (undergoing d. ontane-

ous fermentation) शिवरसः L with r. वनश्रीहि m L,

नीवारः (ifc f 300) VS, 300, 100, etc , औडिका, L,
ओडी

प्रसाधिका Ther white r. शूरः L , श्वेतशालः

L , सूकरः L.

to wish for boiled rice ओदनीय Nom ओदनीयति

Comm on KātyŚr to wish for the xx r. of jñā ज्ञीदनीय

Nom P (desid जुज्ञीदनीयिषति) Pāṇ 1.4.2, Vārtt 9, Pat.

